

kadaster

Met vertrouwen de toekomst in

Meerjarenbeleidsplan 2022 - 2026

Inhoud

Voorwoord	3
1. Veranderende wereld, trends en ontwikkelingen	4
2. Wettelijke en maatschappelijke opdracht, visie en ambities	6
2.1 Wettelijke doelen en taken	6
2.2 Missie en visie	6
2.3 Sustainable Development Goals	6
2.4 Ambities	7
2.5 Zo bereiken we onze ambities	8
3. Uitwerking doelstellingen	10
3.1 Rechten en zekerheid	10
3.2 Bouwwerk, grond en omgeving	14
3.3 Toegang tot geo-informatie	19
3.4 Maatschappelijke opgaven	23
3.5 Publieke dienstverlening	27
4. Bedrijfsvoering	31
4.1 Organisatie	31
4.2 Techniek en innovatie	34
4.3 Risicomanagement	35
5. Financiën	39
 Bijlage A: Kadaster - taken, missie en doelgroepen	 42
Bijlage B: Financiële meerjarenplanning	45
Bijlage C: Waarden ramingsmodel	51

Voorwoord

Met vertrouwen de toekomst in

De coronapandemie heeft onze samenleving het afgelopen jaar sterk beïnvloed. Ook het Kadaster heeft snel moeten schakelen om zich aan te passen. Daarbij is een groot beroep gedaan op de inzet en flexibiliteit van onze werknemers. Zij hebben vanuit huis de dienstverlening van het Kadaster voortgezet en zijn in staat om de gebruikers te voorzien van producten en diensten. Het resultaat is een groot compliment waard en geeft vertrouwen in de toekomst.

Het resultaat van afgelopen jaar hebben we niet alleen gerealiseerd, ook de samenwerking met partners heeft tot mooie resultaten geleid. Uit klanttevredenheidsonderzoeken en uit het vijfjaarlijkse wettelijke evaluatieonderzoek blijkt dat dat gewaardeerd wordt. Klanten geven aan dat onze betrouwbare, actuele en toegankelijke vastgoed- en geodata goed worden benut. Onze netwerken zijn breed en laagdrempelig en onze technologie is klant- en servicegericht. Hiermee willen we blijvend waarde toevoegen voor mensen en de maatschappij.

De maatschappelijke ontwikkelingen volgen elkaar snel op, evenals de invloed van informatiegestuurd-, data- en technologiegedreven werken. De schaarse ruimte in Nederland in combinatie met uiteenlopende maatschappelijke opgaven vragen om een integrale en 'fact-based' benadering. We zien dit terug in het steeds grotere beroep op onze kennis, netwerken, data en technologie om zo een bijdrage te leveren aan lokale, nationale en grensoverschrijdende maatschappelijke vraagstukken. Onze klanten verwachten daarbij dat databronnen actueel, beschikbaar en in samenhang te gebruiken zijn, waarbij de kwaliteit van de data bekend is.

We hebben onze organisatiestructuur in 2021 heringericht om in de brede behoefte aan betrouwbare en actuele vastgoed- en geo-informatie te blijven voorzien en onze mensen in staat te stellen mee te kunnen met deze ontwikkelingen. We kunnen overzicht en inzicht bieden en oplossingen faciliteren vanuit een organisatie waar data in samenhang centraal staan. Onze kernwaarden - betrouwbaar, open, relevant en gedreven - staan centraal in ons handelen. Zo staan we klaar voor de toekomst. Dit meerjarenbeleidsplan laat zien hoe we dat doen en waar we op inzetten.

We vertrouwen erop dat dit MBP u inspireert om samen met ons die inzet te realiseren en wensen u veel leesplezier toe.

Apeldoorn, september 2021
Raad van Bestuur

Frank Tierloff

Marjolein Jansen

1. Veranderende wereld, trends en ontwikkelingen

Inleiding

De coronacrisis lijkt met de grootschalige beschikbaarheid van vaccins over haar hoogtepunt te zijn. Toch dienen we rekening te houden met terugkerende besmettingsgolven, met alle maatschappelijke en economische gevolgen van dien. Sommige gevolgen zullen naar verwachting nog jaren merkbaar zijn. Het online ‘bezoeken’ van klanten en kantoren is het afgelopen jaar de norm geworden. In de komende periode zal een nieuwe balans moeten worden gevonden tussen online en fysiek dienstverlening en werken. Voor de gehele economie voorspelt het Centraal Planbureau (CPB Raming juni 2021) een sneller herstel dan eerder aangenomen. Mede dankzij het steunbeleid van de overheid wordt er een stabiele bovengemiddelde groei (3,2%) verwacht, met een daling van de werkloosheid.

Maatschappelijke opgaven

Het tekort aan geschikte woonruimte blijft voorlopig de vastgoedmarkt bepalen. Ondanks de sterk stijgende prijzen blijft het aantal transacties in 2021 hoog. Vooral jonge kopers (35-minners) kopen in 2021 relatief gezien meer woningen, als gevolg van de afschaffing van de overdrachtsbelasting voor deze doelgroep. We zien medio 2021 wel een afvlakking van de groei.

De indeling van de fysieke ruimte in Nederland staat al langer onder druk. Naast de woningmarkt leggen klimaatverandering, energietransitie, infrastructuur, stikstof en voedselproductie druk op de ruimte in ons land. De mogelijke afname van de vraag naar kantoorruimte en de moeilijke tijden voor fysieke winkels kunnen leiden tot meer leegstand. Het waarborgen van de leefbaarheid van zowel stedelijke als landelijke gebieden vraagt om een brede integrale herinrichting. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) schetst een kader waarin de overheid in samenspraak met burgers moet werken aan een nieuwe blauwdruk voor de inrichting van Nederland. In het recent verschenen Intergovernmental Panel on Climate Change rapport (IPCC) staan aanbevelingen voor het tegengaan van de opwarming van de aarde en het bevorderen van de leefbaarheid op aarde. De uitwerking hiervan in het klimaatakkoord zal de komende jaren nadrukkelijk zichtbaar worden. Tegelijkertijd bedreigt ondermijnende criminaliteit de veiligheid en rechtszekerheid in ons land. Ook de vastgoedmarkt is hier gevoelig voor en heeft behoefte aan instrumenten om onregelmatigheden op te sporen.

Data

Verantwoorde inzet van data en algoritmen door de overheid draagt bij aan het oplossen van maatschappelijke problemen, het vergroten van transparantie in het handelen van de overheid en het verbeteren van de overheidsdienstverlening. Om antwoord te geven op (beleids)vragen is vaak informatie van verschillende partijen nodig. Hiervoor zoeken informatie-aanbieders elkaar op om samen te werken aan het realiseren van een informatie-infrastructuur. Bestaande en nieuwe infrastructuren vragen om (nieuwe) governance, afspraken, standaarden en eventueel voorzieningen.

De kwaliteit van de data en de uitlegbaarheid van rekenmodellen is belangrijk voor de acceptatie van beleid. Hoewel in Nederland het sociaal en institutioneel vertrouwen hoog is, zijn er steeds vaker partijen die een alternatieve waarheid claimen. Informatie van overheidsinstanties wordt daardoor niet meer automatisch voor waar aangenomen.

Verantwoorde inzet van technologie biedt kansen die we als samenleving kunnen benutten. Zo krijgen steeds meer onderdelen uit de fysieke wereld een virtuele representatie, de Digital Twin. Om in de Digital Twin vergelijkbare resultaten te krijgen voor maatschappelijke, beleids- en uitvoeringsvraagstukken in de echte wereld, is het belangrijk dat de ontwikkelaars van Digital Twin dezelfde actuele, authentieke bronnen gebruiken. Ethische dilemma's van de inzet van AI en big data concentreren zich rondom principes als eerlijkheid, transparantie en verantwoording. Daarnaast is met de coronacrisis vooral de digitale criminaliteit toegenomen, en daarmee de noodzaak om vitale systemen goed te beveiligen.

Dienstverlening

Digitalisering speelt in de dienstverlening van de overheid een steeds grotere rol. Dat levert efficiencyvoordelen op en bevordert een gelijke behandeling. De keerzijde is dat er minder ruimte lijkt te zijn voor de menselijke maat. Onder meer in de toeslagenaffaire is dat pijnlijk duidelijk geworden. Verschillende adviesrapporten die in 2020 verschenen bepleiten dat burgers en bedrijven in de dienstverlening van de overheid als individu herkend worden. Principes zoals: 'ontwerp vanuit de behoefte en context van mensen, niet vanuit de techniek of je organisatie', of: 'wees pas tevreden als je gebruiker het is en maak het eenvoudig voor de gebruiker' helpen daarbij. Dienstverlening moet ook toegankelijk zijn voor mensen die minder digitaal vaardig zijn, of leven met een beperking. Het nationale programma Regie op gegevens wil burgers meer regie geven over de gegevens die over hem of haar geregistreerd zijn: mensen krijgen meer inzicht in het gebruik van de gegevens, fouten kunnen makkelijker worden rechtgezet en op termijn kunnen de gegevens gebruikt worden voor transacties met private partijen. De toenemende digitalisering gecombineerd met hoogstaande dienstverlening, vraagt om een solide en tegelijk flexibele IT-infrastructuur en nieuwe technieken om het vereiste serviceniveau te kunnen realiseren.

Politieke context

Met de parlementsverkiezingen in het voorjaar van 2021 achter de rug, is Nederland bij het schrijven van dit beleidsplan in afwachting van een nieuw regeerakkoord. Het is duidelijk dat de nieuwe regering aan de slag zal moeten met de grote opgaven om onze samenleving en economie duurzaam robuust te maken. Hierbij spelen complexe vraagstukken zoals de ruimtelijke inrichting, stikstof, energietransitie, digitalisering van de overheid en samenleving een grote rol. Ook een betrouwbare overheid en dienstverlening naar burgers zal de komende regeerperiode naar verwachting aandacht krijgen. Het Kadaster zet zich op al deze terreinen vanuit zijn wettelijke taken in.

Andere maatschappelijke ontwikkelingen die direct raken aan het beleid of de activiteiten van het Kadaster komen aan de orde in het vervolg van dit meerjarenbeleidsplan.

2. Wettelijke en maatschappelijke opdracht, visie en ambities

Het meerjarenbeleidsplan laat zien hoe wij onze wettelijke taken uitvoeren en invulling geven aan onze bredere maatschappelijke opdracht vanuit onze missie, visie en ambities.

2.1 Wettelijke doelen en taken

Het Kadaster valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Onze taken en kaders staan beschreven in diverse wetten, waaronder de Kadasterwet. Als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) hebben wij binnen de wettelijke taakomschrijving ruimte om keuzes te maken in de wijze waarop we onze taken uitvoeren. In bijlage A staat een compleet overzicht van onze wettelijke taken.

2.2 Missie en visie

Vanuit deze wettelijke en maatschappelijke context hebben we onze missie en visie als volgt geformuleerd:

Missie

Als onafhankelijke partij biedt het Kadaster zekerheid door transparantie over eigendom en gebruik van vastgoed en ruimte. Dit vormt een belangrijke basis voor economie en welvaart voor iedereen. Daar dragen we elke dag aan bij. We laten zien wat van wie is en helpen bij het maken van keuzes. In Nederland maar ook daarbuiten.

Visie

Betrouwbare data via één digitaal geodata-platform voor iedereen toegankelijk maken. Dat is waar wij dagelijks aan werken door te verbinden en zekerheid te bieden. Wanneer je data combineert met die van anderen ontstaan waardevolle inzichten bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Zo dragen we bij aan een duurzame en leefbare samenleving. En omdat geodata niet stoppen bij de grens, doen we dat in Nederland en daarbuiten.

In landen waar deze voorwaarden niet ingevuld zijn, blijven welvaart en welzijn achter. Wij helpen landen met het opzetten of verbeteren van hun landregistratie en geo-informatie. In andere landen werken wij samen met soortgelijke organisaties aan maatschappelijke opgaven die de landsgrenzen overstijgen.

2.3 Sustainable Development Goals

De Sustainable Development Goals (SDG's) - de zeventien doelstellingen voor internationale duurzame ontwikkeling opgesteld door de Verenigde Naties – inspireren ons bij de invulling en uitvoering van onze missie en visie. Door onze doelen en werkzaamheden scherper en eenduidiger gekoppeld aan de SDG's in beeld te brengen, maken wij aan de maatschappij beter inzichtelijk hoe wij bijdragen aan de realisatie van deze doelen. De wijze waarop we in onze bedrijfsvoering invulling geven aan de SDG's is te vinden in hoofdstuk 4. Het Kadaster onderschrijft het belang van alle SDG's, maar SDG 8 en 16 sluiten het meest aan bij de kerntaken van het Kadaster.

SDG 8: Eerlijk werk en economische groei

Het Kadaster bevordert beleidsvorming en duurzame economische groei met toegankelijke, transparante en betrouwbare geo-informatie. Doordat het Kadaster als onafhankelijke publieke dienstverlener opereert, kan men vertrouwen op onze data. Burgers en bedrijven stellen steeds meer eisen aan onze diensten. Het Kadaster werkt continu aan het verbeteren van de kwaliteit van de data en dienstverlening.

SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten

Zekerheid en vertrouwen is het fundament van elke samenleving. Het Kadaster heeft als doel de rechtszekerheid te borgen van alle burgers in Nederland. We doen dit door een organisatie te zijn die op een betrouwbare, transparante en toegankelijke manier gegevens vastlegt en ontsluit. Met deze publieke toegang dragen we bij aan het rechtssysteem voor alle Nederlanders en het garanderen van fundamentele vrijheden op het gebied van eigendom. Een goed functionerende overheid is een belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen en behouden van brede welvaart. Hiervoor werkt het Kadaster continu aan inclusie, digitalisering en dienstverlening.

De invloed van SDG 8 en 16 is terug te vinden in onze missie en visie. Door het delen van onze kennis, kunde en data stelt het Kadaster ook anderen in staat een bijdrage aan de SDG's te leveren. Hiermee vergroten we de maatschappelijke impact van het Kadaster.

2.4 Ambities

Vanuit de missie en visie hebben we drie samenhangende ambities geformuleerd. Deze ambities zijn leidend voor de sturing en de ontwikkeling van onze organisatie.

1. Wij bieden zekerheid in eigendom én gebruik van alles op en onder de grond

Wij leveren authentieke, gevalideerde informatie over rechten, plichten en gebruik van ruimte, tweedimensionaal en driedimensionaal. Naast informatie over eigendom, leveren we steeds meer informatie over het gebruik van de ruimte, vastgoed en netwerken. Dat doen we samen met het notariaat en andere keten- en netwerkpartners. Het bieden van zekerheid bepaalt ons bestaansrecht. Een zekerheid waarop burgers en bedrijven kunnen bouwen. Dit vormt de basis van een gezonde economie. Bij burgers en bedrijven moet de beleving zijn: “Hierop kunnen wij vertrouwen”.

2. Wij bieden het platform waarmee iedereen met geo-informatie altijd en overal aan de slag kan

Inzicht in ruimte is nodig voor het ontwikkelen van beleid, het meten van de maatschappelijke effecten van beleid en het nemen van besluiten over de inrichting van ruimte. Wij stellen betrouwbare, gevalideerde ruimtelijke informatie uit diverse bronnen beschikbaar en zorgen ervoor dat deze vindbaar, goed toegankelijk en bruikbaar is. Daarbij geven we zowel aandacht aan data, als aan de technologische middelen die nodig zijn om deze data op een goede manier te gebruiken. In de samenleving moet dit de beleving oproepen: “Met dit inzicht kunnen we de volgende stap zetten”.

3. Wij zijn partner voor het gebruik van geo-informatie als onmisbare schakel bij maatschappelijke vraagstukken, zowel binnen als buiten Nederland

Niet alle burgers, bedrijven en overheden hebben de kennis in huis om ruimtelijke informatie te gebruiken. Wij bieden onze kennis onpartijdig en actief aan om hen te ondersteunen bij ruimtelijke vraagstukken. Vaak werken we daarbij samen met Nederlandse of internationale partners, zoals universiteiten, kennisinstellingen, marktpartijen en partijen binnen het overheidsdomein. Het resultaat is dat burgers, bedrijven en overheden denken: *“Dit helpt mij om mijn vraagstuk te beantwoorden”*.

2.5 Zo bereiken we onze ambities

De drie ambities geven richting aan onze plannen en aan de ontwikkeling van onze organisatie. De belangrijkste punten vatten we in onderstaand figuur samen in zes doelstellingen met ontwikkelopgaven. Elke doelstelling heeft betrekking op onze bijdrage aan de maatschappij en hoe we in de planperiode de ontwikkelopgaven invullen. Ontwikkelopgaven krijgen in de planperiode extra aandacht door de inzet van besturing- en managementcapaciteit en extra middelen.

	Doelen bij de taakuitvoering	Ontwikkelopgaven
Rechten en zekerheid 	Rechten en plichten rond vastgoed zijn betrouwbaar, actueel en samenhangend geregistreerd. Informatie over vastgoed is breed en laagdrempelig toegankelijk en geeft een juist en volledig beeld.	Versterken rechtszekerheid We realiseren structurele verbeteringen van de kwaliteit en volledigheid van de basisregistratie Kadaster, waarmee nader onderzoek in de openbare registers op termijn niet meer nodig is. We werken aan verbetering van de informatie-uitwisseling in de vastgoedketen om de betrokken partijen meer zekerheid te geven.
Bouwwerk, grond en omgeving 	Informatie over bouwwerken, grond en omgeving is betrouwbaar, actueel en samenhangend beschikbaar. Efficiënte en integrale bijhouding die leidt tot actuele en betrouwbare informatie.	Integrale objectenregistratie We vergroten de samenhang tussen de gegevens in de geo-basisregistraties en ontsluiten deze integraal in 3D.
Toegang tot geo-informatie 	Iedereen kan landsdekkende, open overheidsinformatie integraal en laagdrempelig inzien en gebruiken via de nationale geo-informatie infrastructuur (NGII). Iedereen kan informatie in de NGII eenvoudig en betrouwbaar combineren om vragen te beantwoorden. Iedereen heeft inzicht in de kwaliteit van de informatie die beschikbaar is.	Geo-informatie voor iedereen We willen de informatievoorziening van het Kadaster beter laten aansluiten op de informatiebehoefte van klanten en gebruikers: de gebruiker staat centraal. Met het Geodataplein maken we geïntegreerde bevraging en analyses vanuit de bronregistraties mogelijk.
Maatschappelijke opgaven 	We dragen met onze data en expertise op het gebied van ruimtelijke inrichting bij aan de aanpak van maatschappelijke vraagstukken. We publiceren inzichten die we vanuit onze expertise en met onafhankelijk onderzoek opbouwen. We ondersteunen landen internationaal met expertise bij het opzetten, exploiteren en verbeteren van landadministratie, geo-informatie en herverkaveling.	Expert bij internationale, nationale en regionale opgaven In de komende periode focussen we op het ondersteunen van een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven in het ruimtelijk domein. Een duurzame ruimtelijke gebiedsinrichting is hierin een belangrijke doelstelling. Op deze manier funktioneert het Kadaster als partner en platform voor het gebruik van (geo)data. Internationaal ondersteunen we landen bij het verbeteren van landadministratie, de geo-informatie-infrastructuur en organisatieontwikkeling.
Publieke dienstverlening 	We ondersteunen burgers en bedrijven bij het digitaal zaken doen met de overheid in het algemeen en met het Kadaster in het bijzonder. We faciliteren dat burgers en bedrijven zelf de diensten kunnen gebruiken. We hebben daarbij aandacht voor inclusie, privacy, veiligheid en verantwoorde inzet van digitale middelen. We zorgen voor een goede klantinteractie, ook als die niet digitaal plaatsvindt. We ondersteunen het gebruik van data bij de bron en we digitaliseren op basis van 'afspraken voor standaarden voor voorzieningen'.	Digitale overheid Voor efficiëntere dienstverlening van de overheid is het nodig dat de basisregistraties meer als stelsel gaan functioneren. Vanuit onze rol als beheerder van een aantal basisregistraties dragen we bij aan deze opgave. Bij het beheer van het Digitaal Stelsel Omgevingswet werken we aan optimale ondersteuning van de processen van bestuursorganen op de verschillende niveaus.
Bedrijfsvoering 	We geven doelmatig en doeltreffend invulling aan onze taken. We geven in ons werk invulling aan onze maatschappelijke rol en verantwoordelijkheid. We kunnen omgaan met veranderende omstandigheden en beperken risico's.	Vitale & wendbare organisatie In de huidige informatiesamenleving transformeert het Kadaster naar een organisatie waar data centraal staan. De organisatieontwikkeling vindt soms snel en soms geleidelijk plaats. Dit vraagt om een vitale en wendbare organisatie. De ontwikkelopgave is gericht op onze manier van werken, onze organisatiestructuur en onze medewerkers.

3. Uitwerking doelstellingen

Het Kadaster heeft doelen geformuleerd voor de volgende vijf onderwerpen:

1. Rechten en zekerheid
2. Bouwwerk, grond en omgeving
3. Geo-informatie voor iedereen
4. Maatschappelijke opgaven
5. Publieke dienstverlening

Het zesde onderwerp is uitgewerkt in hoofdstuk 4, Bedrijfsvoering.

In hoofdstuk 3 is aan elk onderwerp een paragraaf gewijd en de paragrafen kennen dezelfde opbouw:

- **Maatschappelijke waarde:** We benoemen de publieke waarde en de doelen die we als organisatie realiseren en behouden.
- **Situatie:** We geven een korte schets van de belangrijkste ontwikkelingen op dit onderwerp.
- **Continuïteit:** We geven aan op welke manier we invulling geven aan onze doelen.
- **Ontwikkelopgave:** We benoemen de opgave die we op dit onderwerp in de planperiode willen uitvoeren om ambities invulling te geven.
- **Uitwerking opgave:** We werken de eerste stappen die we bij deze opgave zetten verder uit.

3.1 Rechten en zekerheid

Maatschappelijke waarde

Zeker weten dat jouw huis of grond van jou is en er op kunnen vertrouwen dat er geen vervelende verrassingen naar boven komen bij de aankoop van een huis of stuk grond. In Nederland vinden we dat bijna vanzelfsprekend, maar in 70% van de wereld zijn landrechten niet vastgelegd en toegankelijk. Toegang tot actuele land- en vastgoedinformatie, inzicht in en bescherming van rechten en plichten en een soepel lopend proces van koop en verkoop van onroerend goed zijn van belang voor een stabiele economie. Een betrouwbare registratie die goed digitaal toegankelijk is, is daarom van belang voor onze welvaart en uiteindelijk ons welzijn. Het Kadaster biedt stabiliteit en betrouwbaarheid voor iedereen bij belangrijke beslissingen zoals het kopen van een huis of tijdens het ontwikkelen van een succesvolle onderneming.

Onze doelen:

- Rechten en plichten rond vastgoed zijn betrouwbaar, actueel en samenhangend geregistreerd.
- Informatie over vastgoed is breed en laagdrempelig toegankelijk, geeft een juist en volledig beeld.

Situatie

Transacties in de vastgoedmarkt en hypotheeklen zijn de belangrijkste bron voor wijzigingen in de Basisregistratie Kadaster (BRK). Het aantal vastgoedtransacties en hypotheeklen was in 2020 en de eerste helft van 2021 hoger dan de jaren daarvoor. Door het tekort aan passende woonruimte en de lage rente is de woningmarkt krap. Economen verwachten een dalende vraag in 2022 door de nasleep van de coronacrisis. Het ramingsmodel dat wij hanteren laat een heel lichte daling zien in de planperiode.

De marktsituatie legt druk op de efficiëntie in vastgoedtransactieprocessen van makelaars, adviseurs, taxateurs, financiers en notarissen voordat een transactie bij het Kadaster wordt geregistreerd. Betrouwbare gegevens die eenvoudig toegankelijk zijn, vormen voor deze gebruikers een belangrijke basis. Basisgegevens over rechten en beperkingen, maar ook gegevens over energieprestaties en funderingsrisico's hebben invloed op de waarde en verkoopbaarheid van gebouwen. Partijen in de vastgoedmarkt hebben behoefte aan betrouwbare informatiebronnen deels voor regelgeving en deels om risico's beter te kunnen inschatten.

Continuïteit in de taakuitvoering

Bijhouding openbare registers en basisregistratie Kadaster

Voor actuele en betrouwbare gegevens is een efficiënt en voorspelbaar bijhoudingsproces van de openbare registers en de basisregistraties van groot belang. Daarom verloopt de verwerking van akten steeds meer geautomatiseerd. We informeren het notariaat en hun softwareleveranciers over de huidige en nieuwe mogelijkheden van Keten Integratie Kadaster (KIK). We blijven investeren in de kernsystemen voor de bijhouding. Na de grote vernieuwing van de registratie van objecten en rechten in 2018 (KOERS), zijn in 2021 de software voor het elektronisch aanbieden van stukken (Web-ELAN) en de registratie van publiekrechtelijke beperkingen vernieuwd. In de planperiode gaan we ook het systeem voor de registratie van subjecten vervangen. Daarnaast zorgen we voor goede koppelingen van de BRK aan het Basisregister Personen, het Handelsregister, de BAG en de BGT. Daarbij werken we nauw samen met stelselpartners.

Landmeten

Het landmeten bestaat onder andere uit het halen van aanwijfs, het inmeten van nieuwe grenzen en grensreconstructies. Een korte doorlooptijd van het proces van aanwijfs en inmeting is belangrijk om de registratie van de rechtstoestand en de kadastrale kaart actueel en consistent te houden. Bij sommige landmeetkundige activiteiten is het nodig dat alle betrokkenen op hetzelfde moment op de meetlocatie aanwezig zijn. Dat maakt het plannen en uitvoeren van metingen soms lastig, zeker wanneer afstand houden noodzakelijk is. We werken, waar mogelijk, aan het optimaliseren en digitaliseren van het werkproces en het digitaal ondersteunen van stappen. Een deel van het landmeetkundig werk besteden wij uit aan landmeetkundige bureaus, een deel wordt door onze eigen landmeters uitgevoerd. Hierdoor kunnen we goed omgaan met schommelingen in het aanbod van landmeetkundig werk maar behouden we als Kadaster de ervaring om de kwaliteit en beoordeling door derden te kunnen borgen.

Informatieverstrekking uit de Basisregistratie Kadaster

In de planperiode werken we aan een aantal uitbreidingen van de informatieverstrekking uit de BRK. Daarbij gaat het onder meer om services die eenvoudige 'ja/nee'-antwoorden kunnen geven, opvragen van eerdere mutaties bij een object en modules om specifieke onderdelen uit de BRK op te kunnen vragen (API's). Deze uitbreidingen zijn vooral gericht op het ontsluiten van de BRK waardoor klanten alleen de gegevens ontvangen die zij nodig hebben en geïnformeerd worden over voor hen relevante wijzigingen in de registratie.

Kadasters BES-eilanden

Sinds 1 januari 2021 is de bedrijfsvoering en de dienstverlening van de kadasters van Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (Caribisch Nederland) ondergebracht bij het Kadaster. In 2021 heeft de organisatorische overgang nog de volle aandacht. In de planperiode zetten we stappen in de bemensing, standaardisatie, kwaliteitsverbetering en digitalisering van de bijhouding van de kadasters van de BES-eilanden. Ook moeten de landmeetkundige archieven van Sint-Eustatius en Saba, die zich nog op Sint-Maarten bevinden, worden overgedragen.

Ontwikkelopgave: Versterken rechtszekerheid

We werken continu aan een zo actueel en volledig mogelijk beeld van de rechtstoestand van vastgoed in de BRK. We verbeteren de kwaliteit en volledigheid structureel, waarmee we een registratie bieden waarop men kan vertrouwen en nader onderzoek in de openbare registers niet meer nodig is. We werken met onze ketenpartners aan verbetering van de informatie-uitwisseling in de vastgoedketen. We streven naar een gedeeld en compleet beeld van de juridische en fysieke situatie van een vastgoedobject. Daarmee bieden we meer zekerheid aan de betrokken partijen op elk moment in het proces.

Uitwerking van de ontwikkelopgave

Positivering

De BRK is ontstaan als een index op het openbaar register. In het openbaar register bevinden zich alle rechtsgeldige stukken, zoals akten. Historisch gezien bevat de basisregistratie niet alle gegevens uit de akten. Notarissen zijn wettelijk verplicht het openbaar register te raadplegen, maar in de loop van de tijd zijn andere partijen steeds meer op de basisregistratie gaan vertrouwen en wordt het openbaar register minder geraadpleegd. Op een aantal punten is de BRK nog niet volledig en is het nog nodig het openbaar register te raadplegen. Het Kadaster stelt zich als opgave om de BRK zo volledig en betrouwbaar mogelijk te maken. We noemen dat positivering.

Positivering heeft twee doelen:

- 1) Raadplegers van de BRK mogen erop vertrouwen dat alle voor de rechtstoestand van een object relevante gegevens op een juiste wijze zijn overgenomen uit de openbare registers.
In de planperiode gaan we gevalideerde gegevens in de registratie kenbaar maken met een keurmerk. Ook verbeteren we de kenbaarheid van erfdienstbaarheden door deze online toegankelijk te maken.
- 2) Met de BRK een zo volledig mogelijk beeld van de juridische werkelijkheid geven.
In de planperiode is hiervoor onder andere nodig dat wet- en regelgeving wordt aangepast. Daarnaast bevorderen we de inschrijving van verklaringen van erfrecht.

Kadastrale Kaart Next

Digitalisering maakt het eenvoudig om de kadastrale kaart in combinatie met bijvoorbeeld topografie of luchtfoto's te gebruiken. Oorspronkelijk is de kadastrale kaart hier niet voor bedoeld en het combineren van deze beelden levert nu onduidelijkheden en knelpunten op voor gebruikers. We gaan daarom de kadastrale kaart voorzien van informatie uit veldwerken en hulpkaarten. Aan het begin van de planperiode maken we dit met kwaliteitsindicaties zichtbaar op de bestaande kadastrale kaart. Zo wordt het eenvoudiger om te begrijpen hoe deze kaart gecombineerd kan worden met andere kaartlagen. Daarnaast gaan we de kadastrale kaart opnieuw opbouwen tot een Kadastrale Kaart Next. Dit is een omvangrijk project dat een aantal jaren in beslag zal nemen. De wijzigingen in de kadastrale kaart zullen ook gevolgen hebben voor de gebruikers. We zullen ze daarom nauw betrekken bij de invoering.

Zorgeloos Vastgoed

Het Kadaster werkt samen met de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, Hypotheken Data Netwerk en de Nederlandse Vereniging van Makelaars en Taxateurs onder de noemer 'Zorgeloos Vastgoed'. Het maatschappelijke doel is om consumenten regie op hun gegevens te geven en alle partners in de keten efficiënt van betrouwbare en begrijpelijke informatie te voorzien. Het samenwerkingsverband realiseert dit door de uitwisseling van informatie tussen consument, ketenpartners en de overheid in de vastgoedketen te verbeteren. Hiervoor worden een afsprakenstelsel, een gezamenlijke architectuur en een gezamenlijk begrippenkader ingericht. Het samenwerkingsverband heeft de eerste versie van het afsprakenstelsel opgeleverd, met afspraken voor de digitalisering van de koopovereenkomst. De komende periode formaliseren de partners de samenwerking en kunnen alle ketenpartijen toetreden tot het stelsel. Door ketenpartners en softwareleveranciers wordt het afsprakenstelsel in de praktijk ingezet. De samenwerking richt zich op het onderhouden van het stelsel en het toepasbaar maken van het stelsel in meer stappen van het ketenproces.

3.2 Bouwwerk, grond en omgeving

Maatschappelijke waarde

In Nederland maken we zowel onder als boven de grond optimaal gebruik van de ruimte. Een gebouw of stuk grond wordt voor meerdere doelen gebruikt en in kaart gebracht. Om de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk te gebruiken is het van groot belang dat men weet wat zich waar bevindt, hoe het geometrisch opgebouwd is, uit welke onderdelen het bestaat, waarvoor het gebruikt wordt en wie wat mag. Daarmee kunnen kosten worden bespaard en procedures verkort in de aanpak van bijvoorbeeld het woningtekort. Voor de gebruikers van deze informatie is het belangrijk dat de informatie betrouwbaar, actueel en samenhangend is. Voor betrokkenen is het belangrijk dat de registraties een goed beeld geven van de werkelijkheid en dat wijzigingen snel en efficiënt verwerkt worden.

Onze doelen:

- Informatie over bouwwerken, grond en omgeving is betrouwbaar, actueel en samenhangend beschikbaar.
- Efficiënte en integrale bijhouding die leidt tot actuele en betrouwbare informatie.

Situatie

De nationale geo-informatie-infrastructuur (NGII) is een samenhangende set geo-informatievoorzieningen die het voor gebruikers binnen en buiten de overheid mogelijk maakt op basis van dezelfde referentie-informatie te werken, waardoor informatie beter uitwisselbaar wordt. Onderdelen van deze geo-informatie-infrastructuur zijn:

1. Coördinaatstelsels die als standaard worden gehanteerd,
2. Basisregistraties en mogelijk aanvullende themaregistraties,
3. Informatiemodellen, uitwisselingsstandaarden,
4. Verstrekking- en terugmeldvoorzieningen,
5. Ondersteuning zoals documentatie en helpdesk

De afgelopen jaren is in dit kader een aantal bouwstenen (basisregistraties en –voorzieningen) gerealiseerd. Een belangrijk deel hiervan wordt ontwikkeld en beheerd door het Kadaster.

3D inwinning, registratie en continue mutatiedetectie wordt technisch steeds beter haalbaar. Dit kan bijvoorbeeld door topografische inwinning met puntenwolken, beeldmateriaal en satellietbeelden en de vastlegging van gegevens over gebouwen en infrastructuur in Bouw Informatiemodellen (BIM). De Basisregistratie Ondergrond (BRO) komt stapsgewijs tot stand. Door aansluiting van de BRO op de bovengrondse basisregistraties kan een compleet 3D-beeld van Nederland worden gemaakt.

Een 3D-weergave kan helpen bij het toewijzen van ruimtelijke functies. Met een 3D-model ontstaat een realistische weergave die inzicht geeft in de privaats- en publiekrechtelijke situatie. Het 3D-model helpt ook bij de ontwikkeling van zogenoemde 'digital twins' (digitale replica) die voor specifieke thema's in specifieke gebieden worden ontwikkeld, bijvoorbeeld door gemeenten die werken aan de ontwikkeling van een bepaald gebied.

BZK werkt met het programma Doorontwikkeling in samenhang (DiSGeo) aan een samenhangende objectregistratie in 3D, als doorontwikkeling van de NGII. Deze registratie wordt samengesteld uit de bestaande geo-basisregistraties (BGT, BAG, BRT, BRK en los daarvan ook de WOZ). Deze objectregistratie is geschikt als fundament voor het koppelen van zowel publieke als private gebouw informatie op specifieke thema's. Het Kadaster werkt samen met BZK en andere partners aan deze ontwikkeling, waarin ook de governance en financiering aandacht krijgen.

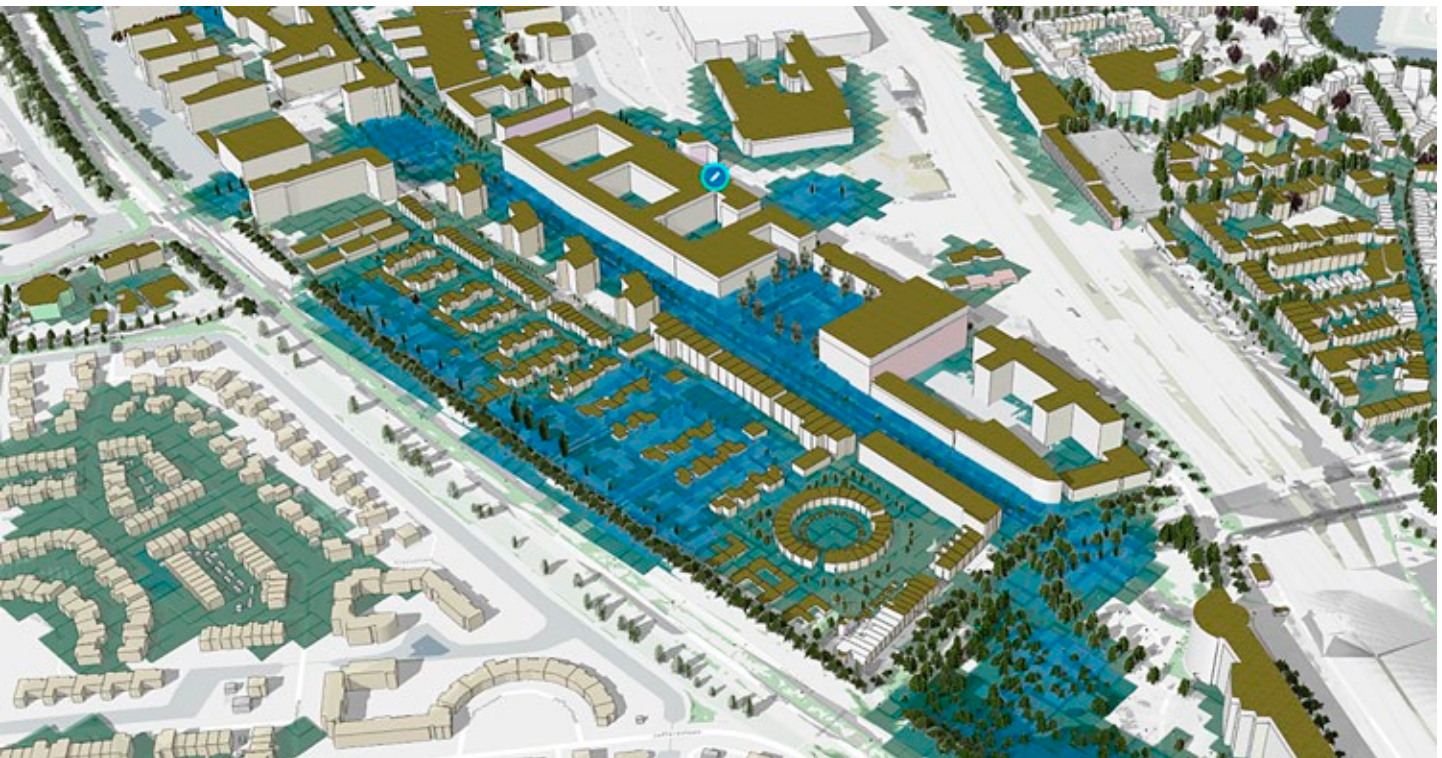
Het ministerie van BZK is verantwoordelijk voor verschillende opgaven binnen de gebouwde omgeving en werkt aan een afsprakenstelsel en de Bouwwijzer, voor de uitwisseling van digitale informatie over gebouwen. Hier liggen relaties met het stelsel van basisregistraties en het digitaal stelsel Omgevingswet.

Continuïteit in de taakuitvoering

Basisregistraties Topografie en Grootchalige Topografie

De Basisregistratie Topografie (BRT) bevat de kleinschalige topografie. De BRT gaat in de planperiode veel nauwer aansluiten op de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Vanuit de BRT en de 3D basisvoorziening dragen we bij aan de eerste stappen naar een samenhangende objectenregistratie. Hiervoor is het nodig de informatiemodellen op elkaar af te stemmen, begrippen te harmoniseren en actualisaties te integreren.

In 2021 heeft het Kadaster een aantal taken overgenomen van het Samenwerkingsverband van bronhouders BGT (SVB-BGT). Het gaat om het kwaliteitsmanagement en het beheer van het BGT-portaal voor bronhouders. In de planperiode wordt dit portaal doorontwikkeld tot een voorziening

Digital Twin: een waardevolle kopie van de werkelijkheid

“Het visueel maken van onze berekeningen wordt steeds belangrijker, met een plat kaartje kom je er niet meer”

Hoe energiezuinig zijn Nederlandse woningen? De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) laat dat jaarlijks zien in haar ‘Monitor energiebesparing gebouwde omgeving’. Het Kadaster deed onderzoek naar de energieprestaties van de woningen van verschillende typen eigenaren.

waarmee bronhouders BGT-mutaties rechtstreeks kunnen aanbieden aan de Landelijke Voorziening en die is voorbereid op toekomstige ontwikkelingen. Zo werken we samen met bronhouders aan het waarborgen en verbeteren van de kwaliteit en actualiteit van de BGT.

Beeldmateriaal

Het voornemen bestaat om de landelijke voorziening beeldmateriaal in de planperiode onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van BZK, als onderdeel van DiSGeo, te laten doorgroeien naar een (overheidsbrede) Basisvoorziening Beeldmateriaal waarmee luchtfoto's van heel Nederland als open data beschikbaar worden gesteld. Het inrichten van de inwinning, het beheer, de validatie en distributie van beeldmateriaal vraagt nog nadere uitwerking, onder meer wat betreft de onderlinge afhankelijkheden in de keten. Hierbij wordt ook onderzocht of andere al bestaande registraties (zoals AHN) in samenhang met deze basisvoorziening kunnen worden georganiseerd. Het inregelen van de governance en financiering zal in samenspraak met de partners in de planperiode tot stand komen. Het Kadaster en het Waterschapshuis, als beoogde uitvoeringsorganisaties voor de basisvoorziening, werken daarvoor voorstellen uit op verzoek van BZK en de samenwerkende partners.

Basisregistratie adressen en gebouwen (BAG)

Alle adressen en gebouwen in Nederland zijn geregistreerd in de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG). We beheren de landelijke voorziening BAG en ontsluiten daarmee de informatie voor alle gebruikers (publiek en privaat). We ondersteunen bronhouders met technologische middelen en expertise, om de gegevens goed en efficiënt aan te kunnen bieden aan gebruikers. De BAG wordt steeds toegankelijker door producten te vervangen en over te gaan op breed gebruikte standaarden voor gegevensuitwisseling.

Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ)

Het beheer van de Landelijke Voorziening WOZ voeren wij uit in opdracht van het Ministerie van Financiën. De WOZ-gegevens worden bijgehouden door de gemeenten. WOZ-waarden van woningen zijn openbaar toegankelijk via het WOZ-waardeloket. De basisregistratie WOZ heeft koppelingen met onder meer de BRK en de BAG. De ontwikkeling naar een samenhangende objectregistratie heeft dan ook gevolgen voor de WOZ. Daarnaast hebben in de planperiode de koppelingen met de Basisregistratie Personen en het Handelsregister de aandacht, en sluit de LV WOZ aan op de ontwikkeling naar 'data bij de bron' (zie ook paragraaf 3.3).

Geodetische infrastructuur

Voor plaatsbepaling is voor alle gebruikers van geo-informatie de toegang tot Nederlandse en internationale coördinatenreferentiestelsels van belang. Nauwkeurige plaatsbepaling is bijvoorbeeld noodzakelijk voor precisielandbouw en autonoom vervoer. De middelen die we beschikbaar stellen voor nauwkeurige plaatsbepaling noemen we de geodetische infrastructuur. Satellietgegevens voor positiebepaling zijn als open data beschikbaar voor navigatie-doeleinden (GNSS). In het samenwerkingsverband Nederlandse Samenwerking Geodetische Infrastructuur (NSGI) beheert het Kadaster samen met Rijkswaterstaat en de Dienst der Hydrografie (ministerie van Defensie) de infrastructuur die dit mogelijk maakt. Belangrijk onderdeel van het meerjarenplan tot 2026 is het uitwerken van een nieuwe methodiek voor het gezamenlijke keurmerk van Kadaster en Rijkswaterstaat voor GNSS-dienstverleners. Ook wordt de geodetische infrastructuur aangepast voor langetermijnmonitoring van zeespiegelvariëaties en bodembeweging ten behoeve van klimaatbeleid.

Kabels en Leidingen Informatie Centrum (KLIC)

Met KLIC dragen we bij aan het voorkomen van graafschade en de kenbaarheid van de ligging van kabels en leidingen in de ondergrond. Met de graafketen werken we continu aan de verbetering van KLIC. Om te komen tot een integraal beeld van de ondergrond, onderzoeken we in de planperiode koppelingen met de basisregistraties (BRO, BAG, BRK) en veelgebruikte informatiemodellen (Bouwinformatiemodel, Open Geospatial Consortium standaarden).

In 2021 moeten alle gemeenten een Transitievisie Warmte hebben opgesteld. Om gemeenten te helpen, ontwikkelde het Kadaster samen met negen gemeenten, VNG en Expertisecentrum Warmte het Wijkpaspoort Warmtetransitie. Deze infographic visualiseert in één oogopslag de kerndata van een bepaalde wijk.

Landelijke Voorziening (LV) Ruimtelijkeplannen.nl

De LV Ruimtelijkeplannen.nl bevat bestemmingsplannen en andere plandocumenten die onder de Wet Ruimtelijke Ordening tot stand zijn gekomen. De Omgevingswet voorziet in een overgangperiode waarin deze plandocumenten rechtsgeldig blijven. Gedurende die overgangperiode blijft de LV Ruimtelijkeplannen.nl in de lucht. Zoals nu voorzien, duurt de overgangperiode tot 2030. We bereiden de LV Ruimtelijkeplannen.nl voor op deze overgangperiode.

In paragraaf 3.5 is onder het kopje Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) meer informatie opgenomen over onze rol in het beheer van het DSO.

Ontwikkelopgave: integrale objectenregistratie

We streven naar het verder integreren en samenhangend ontsluiten van geo-informatie. We kiezen voor een transitie van een 2D- naar een 3D-representatie. We maken het mogelijk dat iedereen in Nederland de 3D-informatie kan visualiseren en gebruiken. We werken samen met onze partners aan de integrale objectenregistratie als basisregistratie.

Uitwerking van de ontwikkelopgave

Samenhangende ruimtelijke informatie

Het 3D basisbestand dat we in 2020 hebben geïntroduceerd is het startpunt voor de ontwikkeling naar een 3D representatie van Nederland en de informatie in de NGII. We willen dit in de planperiode doorontwikkelen tot een 3D-basisvoorziening als een koppelpunt voor (publieke) 3D registraties en thema's.

De doorontwikkeling van de integrale objectenregistratie in 3D vraagt om afstemming met bronhouders en gebruikers. Dit is een onderdeel van DiSGeo, gericht op een integrale governance van de NGII. We willen de bijhouding van de verschillende registraties op elkaar afstemmen, op een juiste wijze koppelen en dubbelingen verminderen. Daardoor vereenvoudigen, synchroniseren en uniformeren we het proces voor bronhouders en het Kadaster zelf.

Het Kadaster ondersteunt het ministerie van BZK in de ontwikkeling van een afsprakenstelsel voor informatie-uitwisseling rond bouwwerken. Het afsprakenstelsel is breed toepasbaar bij de uitvoering van beleid in de gebouwde omgeving zoals toetsing van de bouwkwaliteit, verduurzaming, stikstofreductie en circulair bouwen. Deze ontwikkeling is in eerste instantie gericht op de woning- en utiliteitsbouw. We bouwen voort op de bestaande registraties en leggen de relatie met vergunningverlening en de informatievoorziening in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Ook is het Kadaster aangesloten op de DigiDeal Gebouwde Omgeving. We werken hierbij nauw samen met het ministerie van BZK, NEN, ketenpartners, softwareleveranciers en andere stakeholders.

3.3 Toegang tot geo-informatie

Maatschappelijke waarde

Of het nu gaat over het verkrijgen van inzicht in je woonomgeving, het opstellen van beleid dat rekening houdt met regionale verschillen, of het in beeld brengen van de effecten van energiebesparings-maatregelen: je hebt kwalitatief goede en actuele informatie over de ruimte nodig. Vanuit de samenleving is behoefte aan laagdrempelige toegang tot geïntegreerde datasets met begrijpelijke informatie en kwaliteit.

Onze doelen:

- Iedereen kan landsdekkende, open overheidsinformatie integraal en laagdrempelig inzien en gebruiken via de nationale geo-informatie infrastructuur (NGII).
- Iedereen kan informatie in de NGII eenvoudig en betrouwbaar combineren om vragen te beantwoorden.
- Iedereen heeft inzicht in de kwaliteit van de informatie die beschikbaar is.

Situatie

De Data Agenda Overheid (onderdeel van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, BZK 2020) gaat onder andere over het gebruik van data bij beleidsvorming en het belang van het kennen van de betekenis en kwaliteit van data. De data, te gebruiken voor beleid of andere doeleinden, moet zo toegankelijk mogelijk zijn, ook voor niet-geoprofessionals. De NGII legt hiervoor de basis waarop we verder kunnen bouwen.

In de EU datastrategie van 2020, benoemt de EU de ontwikkeling naar gemeenschappelijke 'data spaces'. Hierin worden data thematisch georganiseerd en eenvoudig en veilig uitgewisseld. Sommige data spaces hebben een ruimtelijke component, zoals de data spaces over klimaat, energie, landbouw en mobiliteit. In de planperiode komt naar verwachting meer duidelijkheid over de eisen voor de NGII.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), een aantal gemeenten en software leveranciers van gemeenten werken samen in Common Ground aan het verbeteren van de gemeentelijke informatievoorziening en het gebruik van data bij de bron. Het programma Haal Centraal maakt het eenvoudiger om informatie uit de basisregistraties direct toe te passen in de dienstverlening van de overheid. Daarmee kan data direct vanuit de bron worden gebruikt. Haal Centraal volgt in de ontwikkeling de principes van Common Ground. In de planperiode, met name in 2022, maken we voor Haal Centraal meer bevestigingsfuncties beschikbaar op de BRK en BAG. Vooralsnog is 2022 het laatste jaar van het programma. Voor de periode daarna worden, bij voorkeur interbestuurlijke, beheerafspraken gemaakt met de aanbieders van de Haal Centraal API's (Kadaster, Kamer van Koophandel, Rijksdienst voor de Identiteitsgegevens). Naar verwachting wordt een deel van de Haal Centraal API's onderdeel van de NGII.

In de planperiode volgen we nauwgezet de ontwikkeling van Public Ground, het vervolg op Common Ground waarmee een eenduidig en gestandaardiseerd afsprakenstelsel omtrent data-deling binnen de overheid wordt beoogd.

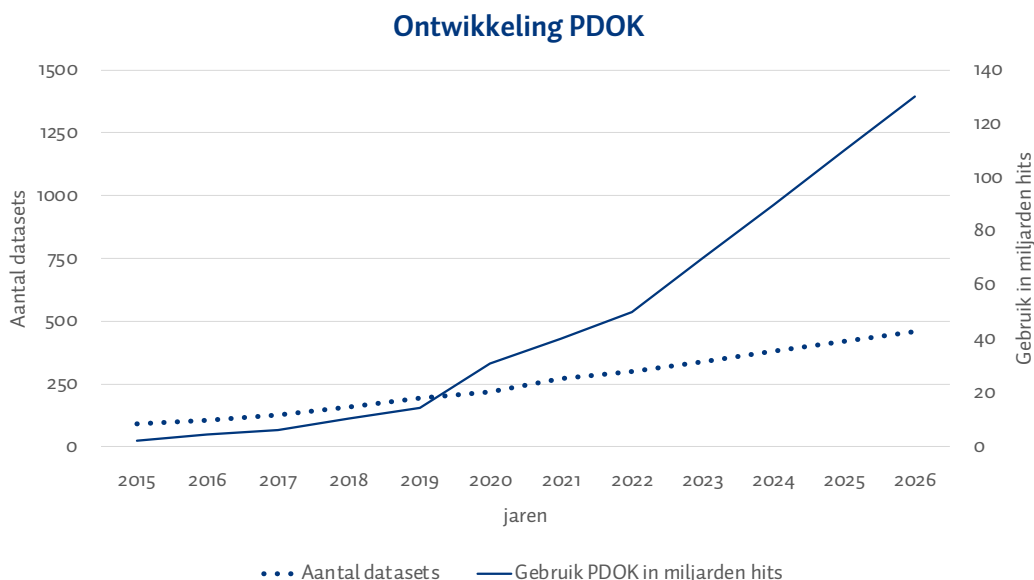
De taken voor het publiceren van publieke landsdekkende geo-informatie zijn de afgelopen jaren bij het Kadaster belegd. Op Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK) zijn nu veel open geodatasets beschikbaar.

Continuïteit in de taakuitvoering

Toegankelijke geo-informatie

Publieke Dienstverlening Op de Kaart (PDOK), een belangrijk onderdeel van de NGII, biedt laagdrempelige toegang tot open geodata. Deze voorziening verzamelt en ontsluit ruimtelijke informatie uit veel verschillende overheidsbronnen. Veel organisaties integreren gegevens uit PDOK direct in de eigen processen of dienstverlening. Daarmee gebruiken deze organisaties altijd de meest actuele gegevens en beperken ze hun kosten. Het gebruik van PDOK neemt al jaren sterk toe (zie onderstaand figuur). Deze toename vraagt om continue ontwikkeling en vergroting van de schaalbaarheid van de PDOK-infrastructuur. Met de betrokken partijen is intensief overleg om de continuïteit van PDOK te waarborgen, met name wat betreft de governance en financiering. Ook de wettelijke verankering vraagt nog aandacht.

Vanuit onze wettelijke taak voor landelijke voorzieningen voor bijvoorbeeld de BAG, BGT en BRT, stellen wij gegevens via PDOK op een laagdrempelige manier aan gebruikers beschikbaar. Hiervoor worden de gegevens gestandaardiseerd en op basis van veel gebruikte technieken beschikbaar gemaakt voor gebruik in viewers en voor technische koppelvlakken zoals webservices en API's. PDOK fungeert daarmee als portaal voor geo-informatie volgens de Europese richtlijn INSPIRE.

[Open toegankelijk ods-document met data van figuur ontwikkeling PDOK](#)

Kwaliteitsbewaking

Als onderdeel van onze taken binnen de NGII, bewaken we de kwaliteit van de gegevens van diverse bronhouders. Om de kwaliteit inzichtelijk te maken voor gebruikers, hanteren we een aantal algemene principes bij de basisregistraties en de kwaliteitsdashboards. Met opties voor terugmeldingen en correctieverzoeken verbeteren we de kwaliteit van de registraties. We werken actief aan het verhogen van de gebruiksvriendelijkheid en aan het aantal gebruikers van deze voorzieningen.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

In 2017 zijn het CBS en het Kadaster een alliantie aangegaan om gecombineerde informatie aan te bieden en samen te innoveren op bijvoorbeeld de toepassing van linked data, AI en digital twins. Deze samenwerking draagt ook bij aan de ontwikkeling van de nationale data-infrastructuur, een onderdeel van de Data Agenda Overheid. In het kader van de United Nations Global Geospatial Information Management (UN-GGIM) werken we ook samen aan het integraal ontsluiten van geodata en statistische data, onder meer ten behoeve van het monitoren van de SDG's. Op basis van een evaluatie in 2021, willen we in de planperiode onze gezamenlijke informatieproducten op het gebied van vastgoedmarkten en duurzaamheid verder uitbreiden. Ook trekken we samen op bij innovaties rondom het geautomatiseerd verwerken van ruwe brondata tot gegevensproducten.

Dataland

Het Kadaster heeft met de VNG, Dataland en in afstemming met het ministerie van BZK afgesproken een deel van de dienstverlening van Dataland over te nemen. Het gaat om de levering van WOZ-detailgegevens aan afnemers zoals veiligheidsregio's en Regionale Uitvoeringsdiensten. Zij gebruiken deze gegevens voor beleid en analyses op het gebied van veiligheid en ruimtelijke plannen. In de loop van 2021 wordt een besluit genomen over het overnemen van de dienstverlening per 1 januari 2022.

Ontwikkelopgave Geo-informatie voor iedereen

Onze gebruikers hebben een steeds grotere behoefte aan integrale bevraging en ontsluiting van databronnen met een hogere toepassingsgraad. We willen de informatievoorziening van het Kadaster beter laten aansluiten op de informatiebehoefte van klanten en gebruikers: de gebruiker staat centraal.

De druk op de ruimte in Nederland neemt alsmaar toe. En daarmee ook de zorgen over de kwaliteit van het landschap en de kust. Maar met welke data kun je veranderingen in de omgeving volgen? Het ministerie van BZK liet de dataverzamelingen Monitor Landschap en Kustpact Monitor maken. Met bijdragen van het Kadaster.

Uitwerking van de ontwikkelopgave

Geodataplein

Het programma Geodataplein is gestart in 2021 en loopt tot en met 2023. Met het Geodataplein maken we onze ambitie om geo-informatie laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk en beschikbaar te maken verder concreet. Dit realiseren we door vraaggestuurde, op services gebaseerde ontsluiting en verstrekking (middels API's) van de gegevens uit de geo-basisregistraties. Hiermee maken we geïntegreerde bevraging en analyses vanuit de bronregistraties mogelijk. Hiervoor is afstemming, harmonisatie en integraliteit in de informatievoorzieningen nodig. De ontwikkeling van het Geodataplein vindt stapsgewijs plaats in nauwe samenspraak met klanten en gebruikers (zowel geo-professionals als non-professionals). Het Geodataplein functioneert in een ecosysteem van voorzieningen, waarbij open verbindingen met andere overheden en marktpartijen mogelijk en wenselijk zijn. Het Geodataplein is een plaats voor ontmoeting en samenwerking.

Sensorenregister

In de openbare ruimte verzamelen sensoren allerlei informatie. Dat gebeurt bijvoorbeeld door bewakingscamera's, verkeerstellers, luchtkwaliteit meters en OV-incheckpunten. Er is nog geen overzicht van alle sensoren en wat ze precies meten, dit roept vragen op bij zowel burgers als gemeenten over het ethisch gebruik van informatie.

Het sensorenregister bevat metadata over sensoren in de openbare ruimte. Door deze metadata als open data te publiceren, kan iedere burger inzicht krijgen in de sensoren in de omgeving. Het Kadaster ondersteunt gemeenten, BZK en VNG bij de ontwikkeling van dit register. Zo dragen we bij aan transparantie aangaande gegevensverzameling in de openbare ruimte. In samenwerking met de betrokken partijen wordt onderzocht hoe het sensorenregister een definitieve vorm en plek krijgt.

Innovatie

We vinden het belangrijk om bij te dragen aan innovatie. We werken samen met andere overheden, wetenschap en bedrijfsleven aan innovatieve toepassingen om Nederland leefbaar te houden. Bijvoorbeeld rond de thema's: slimme steden, vervoer, infrastructuur, dienstverlening en veiligheid. Concreet werken we aan een sensorenregister, digital twins en doen we mee in de City Deal Een slimme stad.

3.4 Maatschappelijke opgaven

Maatschappelijke waarde

Een goede landadministratie en geo-informatie infrastructuur zijn belangrijke voorwaarden voor een goed functionerende samenleving en duurzame economische ontwikkeling. In Nederland zijn de basisvoorzieningen op het gebied van landadministratie en geo-informatie op een hoog niveau. Het Kadaster is continu bezig om de voorzieningen op niveau te houden en te verbeteren. Verschillende grote maatschappelijke opgaven leggen druk op de ruimte in Nederland. Met onze data-expertise kunnen we analyses uitvoeren die een stevige feitenbasis vormen voor de ontwikkeling van integraal beleid voor maatschappelijke vraagstukken met een ruimtelijke component. Buiten Nederland zijn landrechten en sterke publieke instituties minder vanzelfsprekend. Wereldwijd draagt het Kadaster met verschillende projecten bij aan de verbetering van landrechten, landadministratie en geo-informatie. Hierdoor versterken we de positie van burgers en instituties en dragen daarmee bij aan SDG's op het gebied van onder andere vrouwenrechten, sociale rechtvaardigheid, voedselzekerheid en veiligheid.

Onze doelen:

- We dragen met onze data en expertise op het gebied van ruimtelijke inrichting bij aan de aanpak van maatschappelijke vraagstukken.
- We publiceren inzichten die we vanuit onze expertise en met onafhankelijk onderzoek opbouwen.
- We ondersteunen landen internationaal met expertise bij het opzetten, exploiteren en verbeteren van landadministratie, geo-informatie en herverkaveling.

Situatie

De maatschappelijke opgaven met een ruimtelijke component kenmerken zich door een lange doorlooptijd, veel belanghebbenden en een hoge mate van onzekerheid. Hierdoor ontstaat behoefte aan integrale informatievoorziening waarbij kennis van de inhoud van data en data analyse essentieel is voor het beantwoorden van complexe vraagstukken.

Om te komen tot effectieve en breed gedragen beleidskeuzes in het ruimtelijk domein, is samenwerking tussen de verschillende bestuurslagen van vitaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van het ministerie van BZK is de komende jaren een belangrijk kader voor beleidskeuzes op het gebied van ruimtelijke ordening. De regionale invulling moet door decentrale overheden worden uitgewerkt en uitgevoerd. Het Kadaster kan de verschillende bestuurslagen ondersteunen bij het maken van belangrijke keuzes in het ruimtelijk domein.

Zowel de energietransitie, met de Regionale Energie Strategieën (RES), als het Nederlandse stikstofbeleid hebben een nationaal kader, maar dienen de komende jaren lokaal te worden toegepast. Het Kadaster helpt lokale partijen met data en data analyse gebiedsspecifieke keuzes te maken.

De woningbouwopgave is de laatste jaren sterk toegenomen; in veel regio's is een tekort aan passende woonruimte. De keuze voor woningbouwlocaties hangt samen met andere maatschappelijke opgaven in het ruimtelijk domein, zoals stikstofwetgeving.

Continuïteit in de taakuitvoering

Ondersteuning Defensie en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

We leveren topografische producten voor militair gebruik aan het ministerie van Defensie op grond van een vernieuwd convenant dat ingaat per 1 januari 2022. Ook voeren we werkzaamheden uit in het Multinational Geospatial Co-production Program (MGCP) waarin landen gezamenlijk de aarde in kaart brengen. Zo dragen wij met geo-informatie en onze kennis bij aan het werk van Defensie voor vrede, vrijheid en veiligheid in de wereld. Voor verschillende civiele en militaire organisaties ontwikkelt het Kadaster in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) Electronic Terrain and Obstacle Data (eTOD). Deze eTOD brengt obstakels voor de luchtvaart in kaart in een complete database. De Kadasterwet zal worden aangepast om een Kadasterbeheertaak mogelijk te maken.

Expertise bij gebiedsinrichting

Bij integrale landinrichtingsprocessen ondersteunen we overheden met instrumenten en onafhankelijke en transparante procesbegeleiding. De instrumenten maken onderdeel uit van de Wet inrichting landelijk gebied (WILG) en de Aanvullingswet Grondeigendom bij de Omgevingswet en sluit aan bij de vraag naar een participatieve, integrale en gebiedsgerichte aanpak.

In de komende periode geven we, op verzoek van het ministerie van BZK, ondersteuning aan de uitvoering van de NOVI, op de thema's woningmarkt, energietransitie en het landelijk gebied. Daarnaast ondersteunt het Kadaster decentrale overheden bij het realiseren van de NOVI-ambities, de ruimtelijke inpassing van de Regionale Energie Strategieën (RES) en de maatregelen voor stikstof-reductie. Ook leveren we, in opdracht van het ministerie van I&W, tot 2027 ondersteuning bij het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer dat bijdraagt aan een duurzame inrichting van het landelijk gebied.

Internationale advisering

Onze kennis en kunde over landadministratie, geo-informatie infrastructuur, herverkaveling en de daaraan gerelateerde organisatieontwikkeling zetten we wereldwijd in. We voeren in opdracht van o.a. het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Europese Unie, de Wereldbank en de Verenigde Naties projecten uit in verschillende landen. Daarnaast zijn we internationaal ambassadeur voor (de maatschappelijke waarde van) geo-informatie. We dragen actief bij aan het programma Land-at-Scale van het ministerie van Buitenlandse Zaken en RVO, dat zich inzet voor rechtvaardige, inclusieve en duurzame landrechten in de wereld. We worden bij veel internationale activiteiten betrokken en delen kennis en 'best practices' door het geven van voorlichting, onderwijs en onderzoek.

Internationale samenwerking

Het Kadaster is actief betrokken bij internationale initiatieven waar geo-informatie, kadastrale registratie en ruimtelijke vraagstukken centraal staan. Zo vertegenwoordigt het Kadaster Nederland binnen het VN-initiatief Global Geospatial Information Management (UN-GGIM). Dit initiatief heeft als doel het internationaal gebruik van geodata voor maatschappelijke vraagstukken te faciliteren. In Europa zoeken we samenwerking met onder meer kadasters, landregistraties en topografische diensten, veelal verenigd in koepelorganisaties. Dat doen we bijvoorbeeld in EuroGeographics en EuroSDR waar we onze kennis en netwerken inbrengen en ontwikkelingen en ervaring op het gebied van data, digitalisering en innovatie delen.

We werken structureel samen met de faculteit Geo-Information Science and Earth Observation van de Universiteit Twente in de School for Land Administration Studies. Ook organiseren we regelmatig studiebezoeken voor buitenlandse zusterorganisaties en leggen we onze kennis vast in internationaal erkende vakbladen.

Expertise over ruimtelijke informatie

In samenwerking met andere organisaties en kennisinstellingen zetten we onze expertise van ruimtelijke informatie in om de samenleving te ondersteunen bij de aanpak van maatschappelijke opgaven. Met analyses krijgen we inzicht in de ruimte en het gebruik daarvan, de mogelijkheden en de effecten van aanpassingen. Onze data en analyse helpen bij complexe vraagstukken over het huidige gebruik, de mogelijkheden en de eventuele effecten van ruimtelijke aanpassingen. Zo verbetert het Kadaster binnen het programma VIVET de informatievoorziening voor de energietransitie. Zo dragen we bij aan een feitelijke basis voor beleid.

Actuele kengetallen en informatie over de woningmarkt en andere vastgoedmarkten dragen bij aan inzicht voor alle betrokkenen. Periodiek publiceren we kengetallen als de Prijsindex Bestaande Koopwoningen (PBK) en transactiegegevens en verklaren we vanuit de feiten ontwikkelingen. Dit doen we in vakmedia en via onze eigen kanalen.

De vastgoedinformatie van het Kadaster is bruikbaar in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Deze informatie wordt bijvoorbeeld gebruikt voor de ontwikkeling van een

Sinds 2011 is het Kadaster betrokken bij de digitalisering en automatisering van de kadasters op de BES-eilanden. Per 1 januari 2021 is de verantwoordelijkheid van de kadasters op de eilanden aan het Kadaster toegekend.

dashboard voor de CityDeal “Zicht op Ondernijning”, of bij de beantwoording van specifieke vragen van bestuursorganen en opsporingsinstanties. Er zijn nog beperkingen in de inhoud van de gegevens, de koppelingen met andere basisregistraties, zoals het Handelsregister, en de verstrekingsvoorwaarden van gegevens. Specifieke behoeften vanuit de aanpak ondernijnde criminaliteit nemen we mee in de verbetering van de koppeling tussen het Handelsregister en de Basisregistratie Kadaster. Daarnaast werken we met de ministeries en anderen aan mogelijkheden in wet- en regelgeving om informatie uit de BRK beter te benutten.

Ontwikkelopgave expert bij internationale, nationale en regionale opgaven

In de komende periode focussen we op het ondersteunen van een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven in het ruimtelijk domein. Een duurzame ruimtelijke gebiedsinrichting is hierin een belangrijke doelstelling. Op deze manier funktioneert het Kadaster als partner en platform voor het gebruik van (geo)data. Internationaal ondersteunen we landen bij het verbeteren van landadministratie, de geo-informatie-infrastructuur en organisatieontwikkeling.

Uitwerking van de ontwikkelopgave

Wij willen in de invulling van de expertrol onze kennis en middelen gericht inzetten in de gebieden die dicht liggen bij onze kerntaken. Dit zijn de gebieden waarover we al over unieke en toepasbare kennis beschikken en waar thematiek speelt die al herkenbaar leidt tot een toename in het aantal vragen aan onze organisatie. Concreet gaat het om opgaven in de grond- en vastgoedmarkt en opgaven die zich richten op een duurzame ruimtelijke inrichting van gebieden.

De rol die we als expert aannemen in deze opgaven varieert afhankelijk van de fase waarin het vraagstuk zich bevindt. Toepassing van 'onze' data vindt plaats in alle fasen van de beleidscyclus. In de beleidsvormende fase zijn we als expert meer de onderzoeker, in de uitvoerende fase van beleid zijn we adviserend bij planmatige gebiedsinrichting (met het accent op functievervulling door middel van landinrichting) en in de monitoring van beleid zijn we faciliterend in het combineren en beschikbaar stellen van relevante data. De afweging van de feitelijke situatie en de waarden en belangen die een rol spelen bij beleid- en besluitvorming is onderdeel van het (politiek)bestuurlijk proces. Daarin hebben wij als expert geen rol.

Rolzuiverheid in de uitvoering van onze taken zorgt er ook voor dat we gericht en effectief mensen en middelen kunnen inzetten. Dit draagt ook bij aan een verdere professionalisering van opdrachtnemerschap.

De ontwikkelopgave 'expert' is complementair aan de ontwikkelopgave 'geo-informatie voor iedereen'. Door de organisatieontwikkeling en de realisatie van het 'Geodataplein', zorgen we voor het beter beschikbaar maken van samenhangende informatie als fundament voor publieke en private partijen om datagedreven aan de slag te kunnen gaan met maatschappelijke vraagstukken. Door dit fundament zijn we ook zelf in staat efficiënter te opereren.

3.5 Publieke dienstverlening

Maatschappelijke waarde

De samenleving verwacht dat de overheid zorgt voor snelle, begrijpelijke en veilige dienstverlening die voor iedereen toegankelijk is. Digitalisering verandert de manier waarop organisaties samenwerken. Snelle, geautomatiseerde interacties verhogen de efficiëntie en de kwaliteit van dienstverlening. De basis hiervoor ligt in een gedeelde informatiepositie gebaseerd op betrouwbare data. Als bronhouder en beheerder van verschillende basisregistraties, ondervindt het Kadaster dit dagelijks. Het gebruik van onze data stijgt en wordt steeds vaker gecombineerd met andere databronnen. Door het combineren van databronnen ontstaan nieuwe inzichten. Ethische aspecten zoals privacy en inclusie zijn daarbij voor het Kadaster van groot belang. Het Kadaster biedt veel digitale dienstverlening, maar ook alternatieve kanalen wanneer de situatie van de burger of het bedrijf daarom vraagt.

Onze doelen:

- We ondersteunen burgers en bedrijven bij het digitaal zaken doen met de overheid in het algemeen en met het Kadaster in het bijzonder.
- We faciliteren dat burgers en bedrijven zelf de diensten kunnen gebruiken.
- We hebben daarbij aandacht voor inclusie, privacy, veiligheid en verantwoorde inzet van digitale middelen.
- We zorgen voor een goede klantinteractie, ook als die niet digitaal plaatsvindt.
- We ondersteunen het gebruik van data bij de bron en we digitaliseren op basis van 'afspraken voor standaarden voor voorzieningen'.

Situatie

De overheid wil betrouwbare en toegankelijke (digitale) dienstverlening bieden aan iedereen, burgers en bedrijven. Dat lukt niet altijd, waardoor burgers en bedrijven flink knel kunnen komen te zitten. Maatwerk in overheidsdienstverlening heeft vanwege een aantal recente incidenten veel aandacht bij politiek en bij de dienstverleners. De individuele mogelijkheden en beperkingen van burgers en bedrijven krijgen extra aandacht bij het verbeteren van de overheidsdienstverlening. Dit heeft gevolgen voor alle publieke dienstverleners. In de planperiode volgt de uitwerking van het tienjarige programma Werk aan Uitvoering. Onderdelen daarvan raken ook het Kadaster, zoals de handelingsperspectieven Versnellen digitale agenda en Intensivering samenwerking en sturing. De afgelopen jaren zijn verschillende wetten ingevoerd en beleidslijnen uitgedacht over digita-

lisering bij de overheid, bijvoorbeeld rondom privacy, authenticatiemiddelen, e-factureren, inclusieve dienstverlening, webrichtlijnen en informatiebeveiliging. Voorschriften zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid zorgen voor veiligheid van de digitale infrastructuur. We verwachten dat deze trend op nationaal- en Europees niveau doorzet, met bijvoorbeeld de Wet digitale overheid, de Wet open overheid, de Single Digital Gateway, de aangepaste Archiefwet, richtlijnen rond de inzet van algoritmen en cybersecurity. In de planperiode vraagt de implementatie van deze wetgeving onze aandacht.

Het stelsel van basisregistraties biedt essentiële data (zoals kenmerken en relaties) over wie en wat zich in Nederland bevinden. Veel overheden baseren daarom hun dienstverlening op de basisregistraties. Met de Rijksbrede ambitie Regie op Gegevens krijgen burgers en bedrijven meer inzicht en grip op het gebruik van gegevens in de basisregistraties. De hoge kwaliteit van de data in de basisregistraties zorgt voor toenemend gebruik en een bredere, en vaker geïntegreerde, toepassing in overheidsprocessen. Veel overheidsorganisaties gebruiken gegevens uit meerdere basisregistraties voor hun besluitvorming. In de praktijk blijkt echter dat sommige gegevens niet gekoppeld kunnen worden of dat de semantiek van de gegevens niet op elkaar aansluit. Dit komt door de ontstaansgeschiedenis van de basisregistraties en de manier waarop de verschillende wettelijke bronnen worden bijgewerkt. Doordat de eisen aan de gegevens in de registraties en de relaties tussen de verschillende registraties toenemen, is er behoefte aan een nieuwe visie op de toekomst van het stelsel van basisregistraties.

Continuïteit in de taakuitvoering

Klantinteractie

Overheid, bedrijfsleven en burgers maken gebruik van de diensten en informatie van het Kadaster en hebben allemaal hun eigen verwachtingen en behoeften. Daarom stellen we bij de inrichting van onze dienstverlening klanten en hun beleving centraal. Met onze partners werken we aan het optimaliseren van onze offline en online dienstverlening.

De dienstverlening is er op gericht alle gebruikers, op elk moment van de dag, te voorzien van informatie, met een duidelijke uitleg over de betekenis en kwaliteit van de informatie. Zo maken we informatie waardevol, makkelijk vindbaar en toepasbaar. We maken gebruik van inzichten uit het klantproces, van klantsignalen en van klant- en marktonderzoeken. We werken samen en stemmen operationeel en strategisch af met klanten, afnemers en bronhouders via gebruikersoverleggen. Bij de inrichting van de dienstverlening houden we rekening met de klantrelatie: ketenpartner, gebruiker of beleidsvormer. Voor de ketenpartner en gebruiker bieden we laagdrempelige digitale dienstverlening met op de klant afgestemde online-omgevingen en applicaties. Uiteraard is persoonlijke ondersteuning beschikbaar via ons klantcontactcenter en onze relatiemanagers. Voor beleidsvormers zetten we, gezien de veelal complexe vraagstukken, in op persoonlijk klantcontact onder regie van een accountmanager.

In de planperiode blijven we Mijn Kadaster als relatie- en bestelplatform voor zakelijke klanten continu vernieuwen. We blijven investeren in de verbetering van klantreizen. Daarbij werken we nadrukkelijk aan de realisatie van inclusieve dienstverlening.

Verantwoorde inzet van digitale middelen

Gegevens uit de geo-basisregistraties worden gebruikt bij het maken van beleid of het nemen van besluiten met directe invloed op mensen. Daarom zijn we transparant over de betekenis en de kwaliteit van de gegevens en de manier waarop ze tot stand komen. In de planperiode verbeteren we de transparantie van onze data door de kwaliteit van onze gegevens beter inzichtelijk te maken voor de gebruikers.

Bij nieuwe technologie is, naast de aandacht voor de technologische toepassing, ook aandacht nodig voor maatschappelijke (bij)effecten. Als publieke dienstverlener gaan we op een ethisch verantwoorde manier om met de mogelijkheden die nieuwe technologie ons bieden. In de planperiode werken we verder aan onze kennis en kunde over de toepassing van data en algoritmen bij de uitvoering van onze taken. We houden ons daarbij aan relevante nationale en Europese richtlijnen.

Ontwikkelopgave: Digitale overheid

In de dienstverlening van de overheid is vaak informatie uit meerdere basisregistraties nodig. Om hierin te voorzien is het nodig dat de basisregistraties meer als stelsel gaan functioneren. Vanuit onze rol als beheerder van een aantal basisregistraties dragen we bij aan deze opgave.

Bij het beheer van het DSO werken we aan optimale ondersteuning van de processen van bestuursorganen op verschillende niveaus.

Uitwerking van de ontwikkelopgave

Stelsel van basisregistraties

Het stelsel van basisregistraties vraagt om gemeenschappelijke governance. In de planperiode vindt onder andere doorontwikkeling plaats van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). Ook wordt door het ministerie van BZK een toekomstbeeld geschetst voor het stelsel van basisregistraties.

Het Kadaster is daar nauw bij betrokken. We vragen onder meer aandacht voor de relatie met de sectorale functie, de bestaande governance van de basisregistraties en de toegevoegde waarde van nieuwe afspraken, standaarden en voorzieningen voor de dagelijkse praktijk van onze gebruikers. Daarbij hanteren we samen met onze partners in de Manifestgroep het uitgangspunt 'afspraken, voor standaarden, voor voorzieningen'.

We signaleren dat definities van begrippen in wet- en regelgeving en die in de verschillende basisregistraties niet altijd op elkaar aansluiten. Dit vraagt om aanpassingen van wet- en regelgeving en het realiseren van nieuwe stelselbrede afspraken. Samen met andere bronhouders verbeteren we de samenhang van informatie, het kenbaar maken van de semantiek van de registraties en het rechtstreeks, bij de bronregistratie, bevroegbaar maken. Ook werken we samen om de actualiteit en performance van de registraties te verbeteren. Zo dragen we bij aan de doelstellingen uit het programmaplan Stelsel van Basisregistraties. Door het stimuleren van het rechtstreeks gebruik van data uit de bronregistraties, dragen we ook bij aan de realisatie van het programma Regie op gegevens. Door de burger regie te geven over het gebruik van de gegevens in de basisregistraties, krijgt de burger meer inzicht in dat gebruik en kan de burger op termijn de gegevens gebruiken voor transacties met private partijen.

Het verminderen van het gebruik van kopiebestanden door data rechtstreeks bij de bron bevroegen, stelt zwaardere eisen aan de IT-infrastructuur en vergt nieuwe technieken voor het realiseren van het vereiste serviceniveau.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

De Omgevingswet vervangt een veelheid aan wetten en maakt het eenvoudiger om in de leefomgeving initiatieven tot stand te brengen en maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Het ministerie van BZK is stelselverantwoordelijk voor deze wet. De praktische uitvoering vraagt om een nieuw digitaal stelsel.

In de ontwikkeling, het beheer en de exploitatie van het DSO, vervult het Kadaster twee rollen die organisatorisch van elkaar zijn gescheiden: operationeel beheerder en tactisch beheerder. De onderdelen die wij als strategisch ontwikkelpartner hebben gerealiseerd vallen onder onze operationele beheertaak. In de rol van tactisch beheerder coördineren we de werkzaamheden van de verschillende operationele beheerders. Deze coördinatierol omvat het DSO-LV en het Informatiepunt. Om in deze rol onafhankelijk te kunnen opereren is een organisatie-eenheid ingericht onder de Raad van Bestuur. Vanuit deze rol betrekken en informeren we onze bestuurlijke partners, gebruikers en ketenpartners waaronder het Rijk en de koepels van gemeenten, provincies en waterschappen. Het betreft een tijdelijke rol tot 2023 met een mogelijke verlenging na evaluatie. De verwachte datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 juli 2022. Tot die tijd ondersteunt het Kadaster, vanuit zowel de operationele als de tactische beheerrol, de ontwikkeling van het DSO-LV en het aansluitproces van bevoegde gezagen en hun leveranciers. Ook wordt het acceptatieproces afgerond om de verantwoordelijkheid voor het tactisch beheer formeel over te nemen van het ministerie van BZK.

4. Bedrijfsvoering

4.1 Organisatie

Publieke waarde

Het belang van het Kadaster als stabiele en hoogwaardige publieke dienst kan niet worden onderschat. Vele burgers, bedrijven en andere overheidsdiensten zijn afhankelijk van de dienstverlening van het Kadaster. Een sterke Kadasterorganisatie is nodig om de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening te waarborgen en onze maatschappelijke waarde duurzaam te blijven realiseren. Het Kadaster voelt dan ook een grote verantwoordelijkheid om de eigen organisatie kritisch te blijven analyseren en waar mogelijk verbeteringen aan te brengen.

Onze doelen:

- We geven doelmatig en doeltreffend invulling aan onze taken.
- We geven in ons werk invulling aan onze maatschappelijke rol en verantwoordelijkheid.
- We kunnen omgaan met veranderende omstandigheden en beperken risico's.

Situatie

In 2020 is voor de vijfde maal na de verzelfstandiging van het Kadaster een evaluatieonderzoek uitgevoerd. De onderzoekers van ABDTOPConsult concluderen dat het Kadaster goed presteert. De kwaliteit van de werkzaamheden is goed. Op onderdelen is de kwaliteit van de dienstverlening en de doelmatigheid verbeterd en het Kadaster speelt goed in op technologische en digitale ontwikkelingen. Belangrijke verbeteringen in de bedrijfsvoering en in de wijze van besturen, beheersen en toezichthouden zijn doorgevoerd. We zijn blij met deze beoordeling, en zien het vooral als een stimulans om onze organisatie te blijven verbeteren. ABDTOPConsult doet ook een aantal aanbevelingen die door de minister zijn onderschreven. Aanbevelingen liggen onder meer op het gebied van transparantie, juridische borging van taken en stroomlijnen van de governance. Hier zullen we de komende periode verbeteringen op doorvoeren.

In onze bedrijfsvoering staat de kwaliteit van onze medewerkers, de optimale inzet van IT en andere bedrijfsmiddelen centraal. We richten onze bedrijfsvoering zodanig in dat we risico's beheersen en financieel stabiel opereren. Keuzes over bijvoorbeeld huisvesting en mobiliteit maken we met oog voor duurzaamheid en innovatie. We moeten als organisatie vitaal en wendbaar blijven om ook in de toekomst maatschappelijke meerwaarde te leveren.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)

De Sustainable Development Goals (SDGs) inspireren ons bij de invulling en uitvoering van onze missie en visie. Door onze doelen en werkzaamheden in beeld te brengen aan de hand van de SDG's, kunnen we onze maatschappelijke bijdragen publiekelijk inzichtelijk maken. Ons MVO-beleid richt zich op drie aspecten: maatschappij, mens en milieu. Om onze prestaties op dit gebied te meten en te sturen gebruiken we een gestandaardiseerd instrument: de MVO-prestatieladder. In de prestatieladder zijn de SDG's verwerkt.

Maatschappij

Onder het aspect maatschappij verstaan we de betrokkenheid bij en de ontwikkeling van de samenleving. Rechtszekerheid is de basis van een stabiele samenleving. De BRK draagt bij aan de rechtszekerheid in Nederland. Geo-informatie wordt dagelijks gebruikt bij het maken van keuzes of het formuleren van overheidsbeleid.

Bij maatschappelijke vraagstukken, nationaal en internationaal, kan onze expertise en ruimtelijke informatie helpen om te komen tot een goede oplossing. Wij houden onze organisatie vitaal en wendbaar om ook in de toekomst aan maatschappelijke vragen te kunnen voldoen. We stimuleren onze medewerkers (vrijwillig) deel te nemen aan maatschappelijke projecten zoals NL Doet en Missing Maps. In paragraaf 3.4 zijn andere activiteiten opgenomen waaruit onze bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken blijkt.

Mens

Onder het aspect mens verstaan we naast goed werkgeverschap, ook onze bijdrage aan het versterken van mensenrechten, aan eerlijk zaken doen en aandacht voor consumenten-aangelegenheden. Onze bijdrage aan mensenrechten komt sterk naar voren in onze internationale inzet (paragraaf 3.4). Eerlijk zaken doen borgen we door maatschappelijk verantwoord in te kopen. Binnen onze inkoopcontracten hebben we aandacht voor social return. De manier waarop we consumenten tegemoet willen komen is in paragraaf 3.5 beschreven.

Goed werkgeverschap vullen we in door inclusiviteit en diversiteit belangrijke speerpunten te laten zijn in ons personeelsbeleid. Op het gebied van genderdiversiteit zijn wij aangesloten bij de charter 'Talent naar de Top'. Onze doelstelling is om in 2025 40% van de leidinggevende posities in de top door vrouwen in te vullen (eind 2020: 37%). Om dit te bereiken maken wij vrouwelijk potentieel inzichtelijk en bevorderen we ontwikkeling en doorstroom. Vanuit sociaal werkgeverschap bieden we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk dat past bij hun talenten en rekening houdt met hun beperking. Door intensieve samenwerking met partners zoeken wij naar duurzame arbeidsplaatsen voor deze doelgroep binnen de organisatie. We zetten ons in om meer medewerkers met een andere culturele achtergrond bij de organisatie te betrekken.

We bevorderen de gezondheid van onze medewerkers door bewegen te stimuleren en aandacht te geven aan gezond thuiswerken. In de planperiode wordt het programma Ruimte voor jou! verder uitgewerkt, waarin aandacht is voor medewerkers om zich te ontwikkelen, om op een prettige manier samen te werken en om genoeg energie te krijgen en te houden.

Milieu

Onder het aspect milieu verstaan we onze activiteiten die bijdragen aan een circulaire economie en een beter klimaat. We streven ernaar om meer te doen dan alleen voldoen aan wet- en regelgeving. Wij willen actief bijdragen aan het beheersen en terugdringen van milieubelasting door bijvoorbeeld het verminderen van de uitstoot van CO₂. Wij werken stapsgewijs toe naar klimaatneutrale kantoren in 2030. We gaan de CO₂-uitstoot van ons wagenpark minimaliseren en stappen waar mogelijk over naar elektrische meetauto's.

Het aantal verkeersbewegingen door ons personeel willen we terugdringen door het blijvend faciliteren van thuiswerken, het inrichten van flexplekken en het beschikbaar stellen van interactieve communicatiemiddelen. We bevorderen het gebruik van de fiets en het reizen per openbaar vervoer. Wanneer vliegreizen noodzakelijk zijn zorgen we voor CO₂-compensatie. In onze facilitaire diensten en inkoop hanteren we eisen van duurzaamheid en circulariteit. Om verspilling en vervuiling te voorkomen scheiden we afval aan de bron en we nemen waar mogelijk maatregelen om de biodiversiteit te vergroten.

Ontwikkelopgave: Vitale en wendbare organisatie

Het Kadaster transformeert in de huidige informatiesamenleving naar een organisatie waar data centraal staan en die datagericht werkt. De organisatieontwikkeling vindt soms snel en soms geleidelijk plaats. Dit vraagt om een vitale en wendbare organisatie. De ontwikkelopgave is gericht op onze manier van werken, onze organisatiestructuur en onze medewerkers.

Uitwerking van de ontwikkelopgave

Organisatie

Over onze processen en producten zijn steeds meer data beschikbaar en die kunnen worden samengevoegd, geanalyseerd en gebruikt. Dat stelt ons in staat om gefundeerde bedrijfsbeslissingen te nemen voor de organisatie en onze klanten, op korte en lange termijn. Dit draagt bij aan een alerte en wendbare organisatie.

In de planperiode werkt het Kadaster aan het hervormen van de interne organisatie waarbij data centraal staan. Datagericht werken vraagt om een netwerkgerichte wijze van organiseren en om andere sturingsprincipes. De structuur van de organisatie is daarom aangepast. De afdelingen die zich op tactisch niveau bezighouden met het beheer van data en registraties zijn bij elkaar gevoegd. Dit helpt ons om de samenhang tussen de registraties beter te bewaken, zorgt voor een efficiëntere uitvoering en biedt meer inzicht voor onze klanten.

In 1999 startte Michael Karsters bij het Kadaster. Het oorspronkelijke plan? Voor een paar jaar. Dat werd iets langer. Hij is vooral bezig met de techniek: “Een goede infrastructuur zorgt ervoor dat collega’s hun werk kunnen doen. Daarbij zijn we vooruitstrevend; we passen de nieuwste technieken toe. Onze opgedane kennis delen we ook met andere landen.”

Bij de transformatie van de organisatie versterken we de organisatiecultuur door de vier kernwaarden betrouwbaar, open, relevant en gedreven verder te verankeren. De coronacrisis heeft laten zien dat thuiswerken voor een groot deel van ons werk mogelijk is zonder noemenswaardig productiviteitsverlies. Dit nemen we mee in toekomstige besluiten over huisvesting.

Manier van werken

Het is voor onze taakuitoefening van groot belang dat we oog blijven houden voor een cultuur van samenwerken, eigenaarschap en resultaatgerichtheid. Wendbaar zijn betekent voor ons dat we voortdurend gericht zijn op het verbeteren van bestaande processen en het ontwikkelen van nieuwe producten en diensten binnen de kaders van onze wettelijke taak. We richten de organisatie en processen zodanig in dat we snel vernieuwingen kunnen realiseren. Dat doen we door samen te werken met partners om relevante innovatieve ontwikkelingen van buiten naar binnen te brengen, door verantwoordelijkheden laag in de organisatie te beleggen, door lean en (scaled) agile werkmethoden toe te passen en functies te verbreden. Onze ondersteunende processen standaardiseren we om doelmatiger en flexibeler te werken.

Medewerkers

Vitale en wendbare medewerkers maken het succes van het Kadaster. Aan de hand van ons strategisch personeelsplan trainen en werven wij onze medewerkers op kennis van digitalisering, nieuwe vormen van samenwerken, nieuwe wet- en regelgeving en data analyse. De Kadaster Academie biedt (online) trainingen op verschillende themagebieden aan en coaching voor medewerkers. We stimuleren en faciliteren medewerkers om zich optimaal te ontwikkelen en duurzaam inzetbaar te blijven. Competentieontwikkeling en talentmanagement staan daarbij centraal, naast aandacht voor de (vak)kennis die nodig is voor specifieke processen. Medewerkers hebben regie over hun eigen inzetbaarheid en ontwikkeling en kunnen anticiperen op de toekomst; ze zijn gericht op meerwaarde voor zichzelf, het Kadaster en de maatschappij. Om ook voor nieuwe generaties een interessante werkgever te zijn, creëren we een aantrekkelijke, inspirerende en moderne werkomgeving met passende arbeidsvoorwaarden. Door de samenwerking met kennisinstellingen zien we onder andere een toenemend aantal stagiairs op technologische onderwerpen. Ons personeelsbestand verandert de komende jaren fundamenteel in leeftijdsopbouw. Binnen onze organisatie zijn verschillende generaties werkzaam en dit heeft positieve effecten. Wij besteden aandacht aan een optimale leeftijdsopbouw en aan de samenwerking tussen de generaties.

4.2 Techniek en innovatie

Flexibele IT

Informatietechnologie is een integraal onderdeel van onze primaire processen. Wij werken volgens agile-principes met multidisciplinaire teams (DevOps-teams), die volledig verantwoordelijk zijn voor het ontwikkelen en beheren van een dienst. Hierdoor kunnen we sneller inspelen op veranderende eisen vanuit klanten en bedrijfsprocessen. Teams worden gestuurd op productiviteit en duurzame inzetbaarheid.

We werken op basis van de Kadaster Enterprise Architectuur, die ambities en speerpunten vertaalt naar praktische richtlijnen voor het beoordelen en (in)richten van verandertrajecten. De Enterprise Architectuur vormt hiermee de verbinding tussen strategie en realisatie. Het werken onder architectuur helpt bij het beheersen van kosten, risico's en complexiteit van verandertrajecten en levert daarmee ook een bijdrage aan het vitaal en wendbaar maken van de organisatie.

Het open-source beleid van de Nederlandse overheid is aangepast. In een aantal van onze lopende projecten wordt de geproduceerde software al als open source beschikbaar gemaakt en gedeeld in de software community. In de planperiode werken we verder aan ons eigen beleidskader, mede gebaseerd op het overheidsbeleid, op de ontwikkeling en toepassing van open-source software.

Stabiel, veilig en schaalbaar

Bij een grotere flexibiliteit past een basis die stabiel, veilig en schaalbaar is. Daarom werken we aan de inzet van cloud-infrastructuurdiensten op basis van een cloudstrategie. In de planperiode wordt deze strategie verder ontwikkeld, mede gebaseerd op dataclassificatie. We leggen hiermee een toekomstvast fundament voor onze dienstverlening, met hoge eisen aan continuïteit, performance en veiligheid. We werken continu aan het 'rationaliseren' en vereenvoudigen van ons applicatielandschap, waarbij we verouderde of dubbele toepassingen uitschakelen.

Om de continuïteit van onze dienstverlening te garanderen is de beveiliging van onze systemen essentieel. We gebruiken 'Security by design' als uitgangspunt binnen ons softwareontwikkelproces. De ontwikkelteams zijn opgeleid voor 'Secure programming' en de geprogrammeerde code wordt getoetst door het framework van [securesoftwarealliance.org](https://www.securesoftwarealliance.org). Diensten als 24/7 Security Operations, DDoS mitigatie, Security incident and event monitoring en Url-Dienstenbewaking zijn ingebed in de organisatie. De Kadaster infrastructuur is aangesloten op het Nationaal Detectie Netwerk van het Nationaal Cyber Security Centrum. Dit netwerk is een 'early warning' radarpost voor wereldwijde cyberaanvallen. De ontwikkelingen op gebied van cybersecurity volgen we nauwlettend, om voorbereid te zijn op ontwikkelingen en dreigingen die raken aan de continuïteit van onze dienstverlening.

Inzet van nieuwe technologie

De ontwikkeling van technologie gaat snel. Nieuwe technologieën kunnen grote impact hebben op ons werk en de samenwerking met andere organisaties. Ontwikkelingen volgen we nauwgezet met onze 'TECH radar' om tijdig te kunnen handelen. We verwachten in de planperiode de volgende technologieën te onderzoeken, om deze na gebleken geschiktheid in onze processen in te kunnen zetten:

- data-analysetechnologie, bijvoorbeeld in ons Geodataplein
- artificial intelligence, met name voor objectherkenning, mutatiedetectie en tekstherkenning, bijvoorbeeld voor Kadastrale Kaart Next
- pointclouds, augmented en mogelijk virtual reality, bijvoorbeeld in onderdelen van het landmeetproces
- digital twins, bijvoorbeeld rond gemeentelijke beleidsvraagstukken
- personal data management, bijvoorbeeld in Zorgeloos Vastgoed in het kader van Regie op gegevens
- protocoldenken, zoals gebruikt voor het sensorenregister
- Nieuwe technieken voor bevragen van data, zoals Multi-party computing, GraphQL en SPARQL

Grote projecten met een ICT component

Het Kadaster onderschrijft het belang van goede beheersing van en sturing op grootschalige projecten met een ICT component. We willen daarbij leren van ervaringen van onszelf en anderen.

Op dit moment valt een aantal projecten binnen het toetskader van Adviescollege ICT-toetsing:

- Beter Kenbaar: het opnemen van publiekrechtelijke beperkingen van gemeenten in de Basisregistratie Kadaster. Dit project wordt in 2021 afgerond.
- Kadastrale Kaart Next (zie paragraaf 3.1)

4.3 Risicomanagement

Bij het bereiken van onze doelen en het uitvoeren van activiteiten hebben we te maken met risico's en onzekerheden. Daarom sturen we actief op het tijdig signaleren en effectief beheersen van de belangrijkste risico's. In de planperiode zetten we verdere stappen in het risicomanagementsysteem (bijvoorbeeld richting het framework COSO 2017) en in het integraal opnemen van risicomanagement in de governance van alle activiteiten inclusief projecten en strategische veranderingen. We hanteren hierbij het concept van de "three lines of defense": de primaire verantwoordelijkheid voor risicobeheersing ligt bij het lijnmanagement, monitoring ligt bij de Risk functie die centraal en decentraal in de organisatie is belegd, en onafhankelijke toetsing wordt gedaan door Audit.

Voor deze toetsing hanteren we een auditjaarplan. De afweging voor het uitvoeren van een audit wordt gemaakt op basis van risicoclassificatie, wet- en regelgeving en beleid en regelingen van het Kadaster. In de planperiode zullen we de verschillende rollen en verantwoordelijkheden binnen onze organisatie volgens dit concept nog verder ontwikkelen.

We hebben de onderstaande tien strategische risicogebieden benoemd. Voor ieder van deze risicogebieden heeft de Directieraad aangegeven wat het gewenste risiconiveau is. Hierop wordt actief gemonitord en zo nodig bijgestuurd met beheersingsmaatregelen.

1. *Continuïteit*

De continuïteit van onze dienstverlening heeft voor ons de hoogste prioriteit; risico's op dat gebied willen we zo veel mogelijk uitsluiten. De continuïteit wordt gewaarborgd door preventieve maatregelen en door het voortdurend actueel houden van de zogeheten 'herstelplannen', die regelmatig worden getest. Er komt meer nadruk te liggen op de integrale aanpak van de beheersing van dit risico, met behulp van onder meer ketentesten. Vanuit cybersecurity besteden we aandacht aan de risico's van cybercriminaliteit en ransomware.

Geaccepteerd risiconiveau: laag

2. *Externe ontwikkelingen*

Externe ontwikkelingen en gebeurtenissen kunnen de uitvoering van onze taken en ambities beïnvloeden. Niet alle ontwikkelingen zijn te ondervangen en veel liggen er buiten de invloedssfeer van het Kadaster. We houden zicht op de ontwikkelingen door externe netwerken, samenwerkingen en allianties en het monitoren van trends en media. Ook onze relatie met het ministerie van BZK en de andere opdrachtgevers en partners speelt hierin een rol. Zo kunnen we de relevante ontwikkelingen goed benutten en de effecten ervan beheersen.

Geaccepteerd risiconiveau: beperkt

3. *Wendbaarheid*

We moeten wendbaar zijn om op onverwachte ontwikkelingen te kunnen acteren. We hebben te maken met maatschappelijke, politieke en technologische dynamiek. Vergroting van die wendbaarheid is dan ook een doel in onze bedrijfsvoering. Van belang bij wendbaarheid zijn onder meer de medewerkers, applicaties en infrastructuur. De organisatie heeft de visie rondom 'medewerker van de toekomst' vastgelegd in het strategisch personeelsplan. De aandacht voor de schaalbaarheid van de IT-infrastructuur draagt bij aan de wendbaarheid en toekomstvastheid van de dienstverlening.

Geaccepteerd risiconiveau: beperkt

4. *Publieke perceptie*

Vertrouwen en rechtszekerheid vormen de basis voor effectieve beleidsprocessen en een goed functionerende economie. Het vertrouwen blijft alleen intact als het imago van de instituties die hieraan een bijdrage leveren goed is. Ons imago is daarom van strategisch belang, wat we in de eerste plaats waarborgen met een goede kwaliteit van uitvoering. De kwaliteit bewaken we met een risicogericht kwaliteitsmanagementsysteem, dat is gecertificeerd op basis van de ISO-norm 9001:2015. En we onderzoeken periodiek ons imago.

Geaccepteerd risiconiveau: beperkt

5. *Integriteit organisatie*

De kernwaarden van het Kadaster zijn: betrouwbaar, open, relevant, en gedreven.

Kadaster medewerkers hebben respect voor elkaar, voor de klanten en voor de waarden van de organisatie. We hebben een integriteitsbeleid met vertrouwenspersonen, bedrijfsmaatschappelijk werk en een gedragscode. Nagenoeg alle medewerkers hebben in 2021 de eed of belofte afgelegd. Het afleggen van de eed of belofte door nieuwe medewerkers is onderdeel van het Onboardingprogramma. De kernwaarden zullen verder worden uitgewerkt en uitgerold in de organisatie.

Geaccepteerd risiconiveau: beperkt

6. *Medewerkers*

Op basis van ons strategische personeelsplan treffen we maatregelen om de risico's rond de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel te ondervangen en tot succesvol en vitaal personeel te komen. De Kadaster Academie biedt trainingen op verschillende themagebieden aan en coaching voor medewerkers.

Geaccepteerd risiconiveau: laag

7. *Beveiliging van data en informatie*

De veiligheid en integriteit van data bewaken we met ons informatiebeveiligingsbeleid. Dit beleid is gecertificeerd op basis van de ISO 27001-2013 norm voor informatiebeveiliging en voldoet aan de eisen van informatieveiligheid bij de overheid (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Met de verdergaande digitalisering neemt ook de dreiging van cybercriminaliteit toe. We hanteren diverse organisatorische en technische maatregelen op het gebied van cybersecurity.

Er is constante aandacht voor het actualiseren en implementeren van het informatiebeveiligingsbeleid in overeenstemming met de ontwikkelingen op cybersecurity, kwetsbaarheden en continuïteit. Het gaat in de planperiode onder andere om toegangsbeveiliging, uitwijkbaarheid en herstel na uitwijk. Naast implementatie van technische maatregelen om informatiebeveiligingsrisico's te mitigeren is er continu aandacht voor het verhogen van het bewustzijn bij medewerkers.

Geaccepteerd risiconiveau: laag

8. *Integriteit van data en informatie*

Hieraan gerelateerd is het waarborgen van de juistheid, volledigheid, tijdigheid en controleerbaarheid van de data en informatie waarvoor het Kadaster verantwoordelijk is. Gezien onze wettelijke taak willen we risico's op dit punt zoveel mogelijk beperken. De hierboven genoemde maatregelen voor informatiebeveiliging spelen daarin een belangrijke rol. Daarnaast monitoren we dit door data analyses en kwaliteitscontroles in de bijhoudingsprocessen.

Geaccepteerd risiconiveau: laag

9. *Managementinformatie*

Een goede managementinformatievoorziening is een belangrijk middel om op onze doelstellingen te sturen. Door normen integraler aan elkaar te verbinden kunnen we beter sturen. Diverse rapportages en dashboards zijn en zullen worden herzien.

Geaccepteerd risiconiveau: laag

10. *Wet- en regelgeving*

Compliance risico's doen zich voor wanneer de organisatie onvoldoende opvolging geeft aan wet- en regelgeving. Daarbij hebben we te maken met de Kadasterwet als specifieke regelgeving voor onze taken en met meer algemene regelgeving op onderwerpen als privacybescherming, markt en overheid en informatiebeveiliging. Bij wijzigingen in generieke wet- en regelgeving stellen we een impactanalyse op waarin naast de juridische impact ook het effect op onder meer de administratie, personeel, informatievoorziening en techniek in kaart wordt gebracht. We hebben daarnaast aandacht voor situaties waarin tegenstrijdige of verouderde wetgeving ons beperkt in onze taakuitvoering. Hierover is een aanbeveling gedaan in het wettelijke evaluatieonderzoek. We zijn in gesprek met BZK over het actualiseren van de wet- en regelgeving.

Geaccepteerd risiconiveau: voor specifieke wet- en regelgeving laag en generieke wet- en regelgeving beperkt

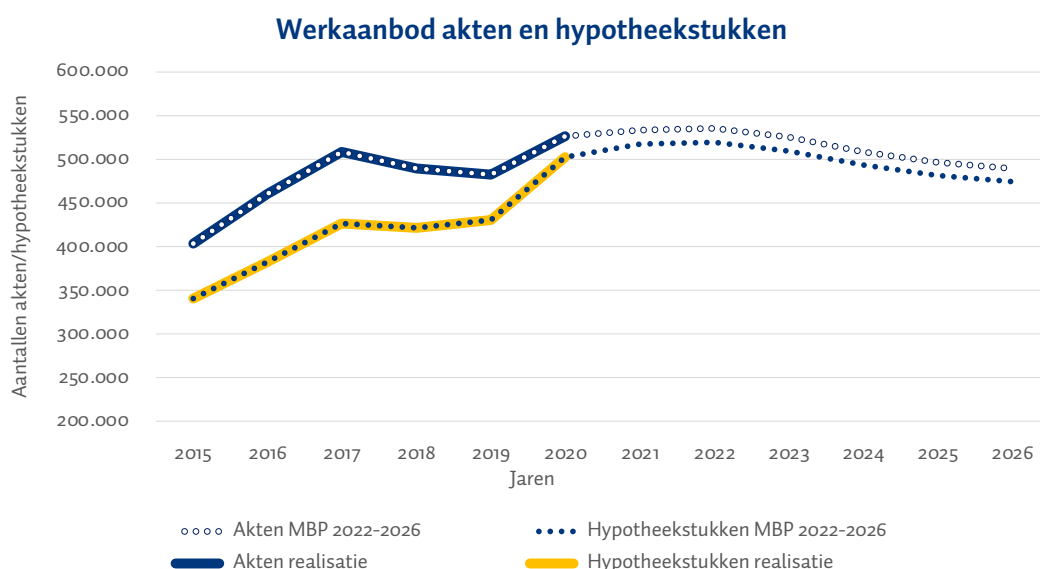

5. Financiën

Ons financiële beleid is gericht op het realiseren van de strategische en operationele doelstellingen bij een financieel stabiele bedrijfsvoering. Bijlage B geeft een uitgebreide toelichting op de financiële meerjarenplanning. Dit hoofdstuk is een samenvatting daarvan en geeft inzicht in de gevolgen voor vermogens- en tariefontwikkeling. Hierbij besteden we ook aandacht aan de kostendekkendheid van de tariefgefinancierde taken en de budgetgefinancierde taken, naar aanleiding van de recente onderzoeken van de Algemene Rekenkamer en het wettelijke evaluatieonderzoek.

Omzetontwikkeling

Een groot deel van de inkomsten van het Kadaster is afhankelijk van het transactievolume in de vastgoedsector. Dit bepaalt het werkaanbod van akten en hypotheekstukken en ook grotendeels het aantal meetposten en informatieverzoeken. Door de coronacrisis is dit werkaanbod moeilijk voorspelbaar gebleken. De prognose voor 2021 is dan ook nog gunstig, maar in onze raming verwachten we een licht dalend werkaanbod later in de planperiode. Het geprognosticeerde werkaanbod voor 2022 is gebaseerd op de CPB prognose van juni 2021. In bijlagen B en C wordt nader ingegaan op de omzetprognose respectievelijk de daarvoor gehanteerde variabelen.

[Open toegankelijk ods-document met data van figuur werkaanbod akten en hypotheekstukken](#)

In 2019 zijn met het ministerie van BZK meerjarige afspraken gemaakt over de financiering van de geo-informatie infrastructuur (NGII). De basis van de financiering is een bijdrage uit de Rijksbegroting, die jaarlijks wordt geïndexeerd. De afspraken hebben geleid tot een stabiele financiering van deze taken. In de afspraken wordt gestreefd naar het kostendekkend zijn van deze activiteiten vanaf 2022.

Ontwikkeling bedrijfskosten

In de bedrijfskosten zijn de personeelskosten de grootste component. In de planperiode verwachten we een afname van de personeelscapaciteit door natuurlijk verloop, die grotendeels wordt vervangen door nieuwe instroom. Een deel van de uitstroom wordt opgevangen met flexibele inzet door middel van uitzendkrachten en uitbesteding van werkzaamheden.

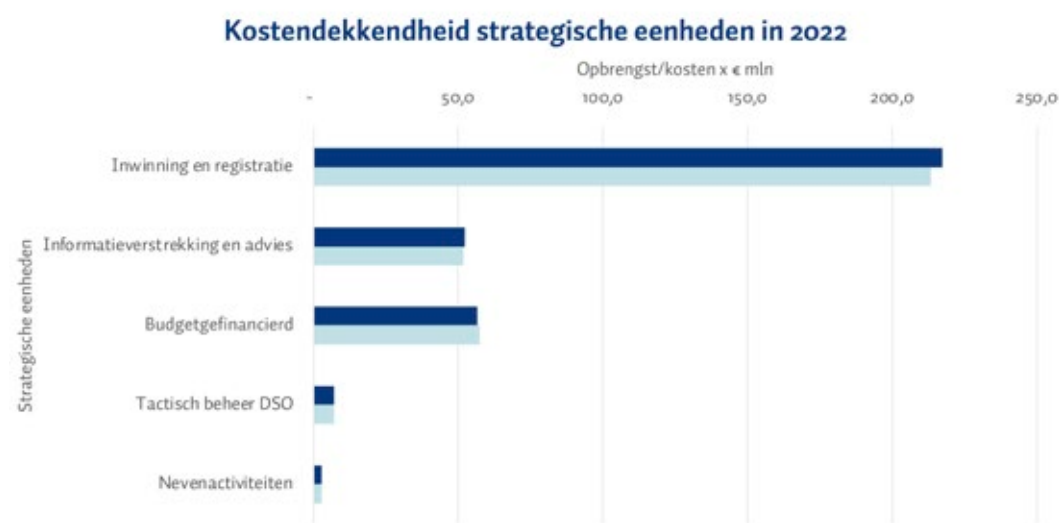
De verwachting is dat de kosten in 2021 onder het geplande niveau zullen uitkomen. Dit voornamelijk als gevolg van de coronacrisis en de maatregelen die naar aanleiding daarvan zijn getroffen en een lagere personele bezetting. We verwachten geen corona effect meer in de bedrijfslasten van 2022. De totale kosten gedurende de planperiode zullen dalen van € 332 miljoen in 2022 naar € 312 miljoen

in 2026. Met name door een lagere raming van het werkaanbod, die in latere jaren zorgen voor een verlaging van de kosten zoals inhuur en uitbesteed werk, en door efficiencyverbeteringen.

Bedrijfsresultaten

Voor 2022 is de planning meer positief dan de planning van 2021. Uitgaande van een gelijkblijvende omzet en een kostenniveau dat is gebaseerd op 2021 gecorrigeerd voor CAO en inflatie en aanvullende kosten voor Kadastrale Kaart Next bedraagt het resultaat in 2022 € 4 miljoen positief.

De financiële resultaten van de strategische eenheden komen bij gelijkblijvende tarieven in de planperiode vrijwel kostendekkend uit. Dit is het geval bij zowel de tariefgefinancierde als de budgetgefinancierde onderdelen (inclusief TBO). De verwachte kostendekkendheid per strategische eenheid is voor het jaar 2022 zichtbaar gemaakt in onderstaande grafiek. Voor de jaren daarna zijn de verhoudingen vergelijkbaar.

[Open toegankelijk ods-document met data van figuur kostendekkendheid strategische eenheden](#)

Eigen vermogen

Het Kadaster heeft geen winstoogmerk. Schommelingen in het (niet beïnvloedbare) werkvolume en daaraan gerelateerde opbrengsten worden opgevangen met aanpassingen in de kosten, mutaties in het eigen vermogen en waar nodig tariefaanpassingen. Het eigen vermogen vormt een buffer die wordt opgebouwd in jaren met positieve resultaten en weer afgebouwd in jaren met negatieve resultaten. Om een gematigder tariefontwikkeling mogelijk te maken hebben we met het ministerie van BZK begin 2020 nieuwe afspraken gemaakt over een nieuwe risico-gebaseerde onderbouwing van het normvermogen.

Het eigen vermogen van het Kadaster bestaat uit zes componenten:

1. Een structurele reserve.
2. Een conjuncturele reserve.
3. Een reserve nevenactiviteiten.
4. De wettelijke reserve immateriële vaste activa.
5. De bestemmingsreserves.
6. Eventueel een (tijdelijk) overschot op het normvermogen.

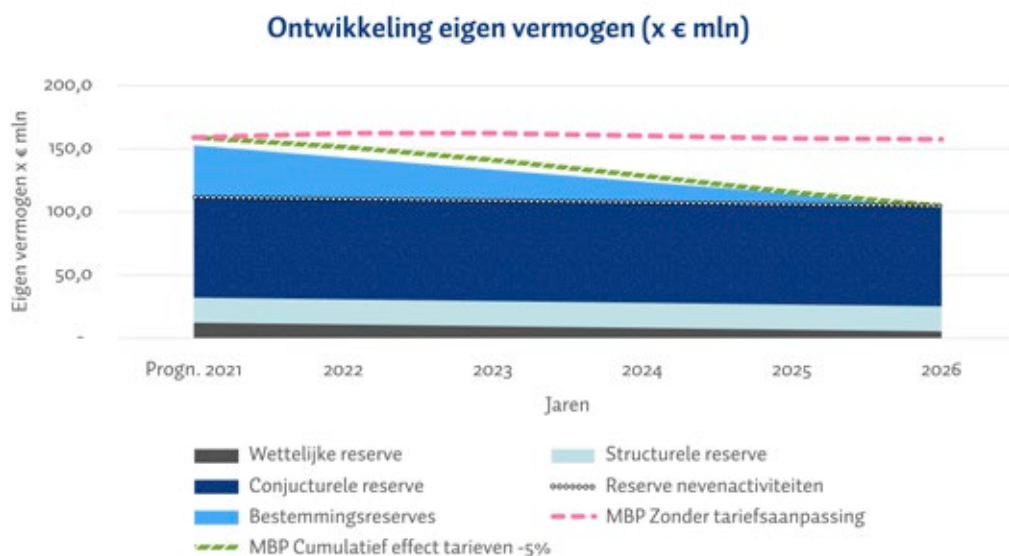
De onderdelen 1 en 2 vormen samen het normvermogen. De hoogte van de benodigde structurele reserve is bepaald op € 20 miljoen, de hoogte van de conjuncturele reserve op € 79,5 miljoen. Het tariefbeleid is er op gericht om het vermogen van het Kadaster binnen de bandbreedtes van het normvermogen te houden.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn nieuw in dit MBP. Het betreft een deel van het eigen vermogen dat is 'geoomerkt' voor een specifiek doel. We stellen daarom voor uit het overschot een bestemmingsreserve te vormen waarmee de kosten van het project Kadastrale Kaart Next en het programma Positivering, en kwaliteitsverbeteringen op de BES eilanden kunnen worden gedekt. Deze projecten kunnen uit deze reserves worden gefinancierd los van de conjuncturele ontwikkelingen. Het gaat hier om een totaalbedrag van € 41,0 mln in de jaren 2022 tot en met 2026.

Tariefontwikkeling

De verwachte ontwikkeling van omzet en kosten in de planperiode geeft ruimte om per 1 januari 2022 een tariefaanpassing door te voeren van minus 5% voor de meeste producten. Een concreet tarievenvoorstel voor 2022 wordt separaat bij dit meerjarenbeleidsplan aangeboden. Met dit voorstel blijft de tariefaanpassing binnen de vastgestelde bandbreedte van maximaal 5%. Vanzelfsprekend zijn de toekomstige ontwikkelingen, en met name de conjunctuur op de vastgoedmarkt, onzeker. De noodzaak van tariefaanpassingen wordt van jaar op jaar gezien met de inzichten van dat moment en gedeeld met de Raad van Toezicht en de Gebruikersraad. Met de voorgestelde tariefaanpassing brengen we aan het einde van de planperiode het surplus aan eigen vermogen terug naar nihil, zonder grote tariefschommelingen. Het verloop van het eigen vermogen met en zonder de voorgestelde tariefaanpassingen ziet er als volgt uit in de planperiode.

[Open toegankelijk ods-document met data van figuur ontwikkeling eigen vermogen](#)

Bijlage A: Kadaster - taken, missie en doelgroepen

Het Kadaster speelt van oudsher een belangrijke rol in het bevorderen van stabiliteit en rechtszekerheid in het maatschappelijk en economisch verkeer. De Topografische Dienst, in 2004 opgegaan in het Kadaster, vervaardigt al 200 jaar topografisch kaartmateriaal van hoge kwaliteit. Het Kadaster verzamelt sinds zijn oprichting in 1832 eigendoms- en locatiegegevens van percelen, die het beschikbaar stelt aan burgers, bedrijven en overheden. Inmiddels zijn daar gegevens over onder meer schepen, luchtvaartuigen, kabels, leidingen, ruimtelijke plannen, adressen, gebouwen en WOZ-waarden bijgekomen. Al meer dan honderd jaar heeft het Kadaster ook een onafhankelijke adviserende rol bij herverkavelingsprojecten. Afnemers vinden in het Kadaster een autoriteit op het gebied van waarheidsgetrouwe, volledige en actuele informatie, die hen in staat stelt om (rechts) handelingen te verrichten.

Wettelijke doeleinden en taken

De doeleinden van het Kadaster worden omschreven in artikel 2a van de Kadasterwet. Het Kadaster dient vier doelen:

- de bevordering van de rechtszekerheid ten aanzien van registergoederen in het rechtsverkeer, het economisch verkeer en het bestuurlijk verkeer tussen burgers en bestuursorganen;
- de bevordering van een doelmatige geo-informatie infrastructuur;
- een doelmatige informatievoorziening van de overheid ten behoeve van de goede vervulling van publiekrechtelijke taken en de nakoming van wettelijke verplichtingen door bestuursorganen;
- de ondersteuning en de bevordering van economische activiteiten.

Het Kadaster voert verschillende taken uit, die onder meer beschreven staan in, of berusten op de Kadasterwet, de Wet inrichting landelijk gebied (WILG), de Wet basisregistratie adressen en gebouwen (BAG), de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb), de Wet informatie-uitwisseling boven- en ondergrondse netten en netwerken (WIBON), de Wet ruimtelijke ordening (WRO), de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en de Wet basisregistratie grootschalige topografie (BGT). De wettelijke taken zijn:

- het bijhouden van de openbare registers en de kadastrale registratie (de Basisregistratie Kadaster) en het verstrekken van informatie daaruit aan de samenleving;
- het verlenen van bijstand bij de inrichting van het landelijke gebied;
- het registreren en verstrekken van topografische informatie (de Basisregistratie Topografie);
- het houden en bijwerken van registraties voor schepen en luchtvaartuigen en het verstrekken van inlichtingen daaruit;
- het onderhouden van het Rijksdriehoeksnetwerk;
- het beheren van de Landelijke Voorziening voor adressen en gebouwen (BAG);
- het beheren van de Landelijke Voorziening voor ruimtelijke plannen;
- het bevorderen van de kenbaarheid van de ligging van kabels en leidingen (KLIC);
- het houden en beheren van de Landelijke Voorziening voor grootschalige topografie (BGT);
- het houden en beheren van de Landelijke Voorziening WOZ;
- het in opdracht van de Minister van Defensie vervaardigen, verzamelen, bijwerken en verstrekken van geografische gegevens ten behoeve van de krijgsmacht.

Naast deze wettelijke taken voert het Kadaster met toestemming van de verantwoordelijke minister één nevenactiviteit uit, namelijk internationale consultancy.

In het kader van de Omgevingswet krijgt het Kadaster taken op het gebied van operationeel beheer van onderdelen van het DSO en een (tijdelijke) rol om namens de Minister van BZK activiteiten uit te voeren in het kader van het tactisch beheer van het DSO en het Informatiepunt.

De instrumenten landinrichting en kavelruil zijn in de Aanvullingswet Grondeigendom Omgevingswet opgenomen. Onze taak om bijstand te verlenen bij de inrichting en kwaliteitsverbetering van het landelijk gebied zal na inwerkingtreding van de Omgevingswet, op de Kadasterwet én de Omgevingswet berusten.

In het kader van de meerjarige afspraken met het ministerie van BZK over de NGII wordt het beheren en ontsluiten van geo-informatie via het samenwerkingsverband Publieke Dienstverlening Op de Kaart (PDOK) als wettelijke taak verankerd, evenals het beheer van de obstakeldatabase als bepaald in de ADQ-verordening (e-TOD) en de verstrekking daaruit. In vervolg op de aanbevelingen uit de wettelijke evaluatie zal in de komende periode meer aandacht zijn voor juridische borging van nieuwe activiteiten.

Per 1 januari 2021 is de Kadasterwet BES in werking getreden. Het Kadaster is hierdoor verantwoordelijk geworden voor de kadastrale functie op Bonaire, St. Eustatius en Saba (de BES-eilanden).

Missie

Als onafhankelijke partij biedt het Kadaster zekerheid door totale transparantie over eigendom en gebruik van vastgoed en ruimte. De basis voor economie en welvaart waar iedereen recht op heeft. Daar dragen we elke dag aan bij. We laten zien wat van wie is. En helpen bij het maken van keuzes. In Nederland en daarbuiten.

Doelgroepen

Van oudsher vormen de partijen die actief zijn op de vastgoedmarkt (notariaat, makelaardij en banken) de belangrijkste klantengroep van het Kadaster. Een solide systeem van openbare registers en kadastrale registratie is immers een randvoorwaarde voor een goed functionerende vastgoedmarkt.

Daarnaast spelen de registraties die het Kadaster beheert een belangrijke rol in overheidstaken als ruimtelijke ordening, natuurbeheer, defensie en openbare orde en veiligheid. Zij bieden ook een grondslag voor belastingheffing (onroerendezaakbelasting en waterschapslasten).

Naast de primaire partners in de vastgoedsector en bij de overheid is een ruimere groep afnemers geïnteresseerd in de vastgoedinformatie van het Kadaster, veelal als deel van een bredere informatiebehoefte op het gebied van wonen en onroerend goedbeheer. Daarbij is zowel interesse in de specifieke informatie die we vanuit de registers verstrekken als in analyses over de vastgoedmarkt op geaggregeerd niveau. Deze groep bestaat uit onder meer bouwbedrijven, financiële instellingen, ingenieursbureaus, marktonderzoekbureaus, resellers, professionele onroerend goedbezitters, kennisinstellingen en particulieren.

Dezelfde klantengroepen nemen ook andere informatie van het Kadaster af, onder andere topografie, adressen, gebouwen en ruimtelijke plannen. Als beheerder van PDOK is het Kadaster ook de leverancier van informatie over vele andere publieke, ruimtelijke thema's. Bij de informatieverstrekking over de ligging van kabels en leidingen verzorgt het Kadaster de informatiestroom van netbeheerders naar 'grondroerders'.

De maatwerk- en adviesdiensten van het Kadaster kennen de landelijke en lokale overheid als belangrijkste klant. Relevante sectoren zijn onder meer ruimtelijke ordening, vastgoed, defensie, infrastructuur, landbouw, natuur, milieu en waterbeheer. Buiten Nederland richt het Kadaster zich op het opzetten en verbeteren van grondregistraties in onder meer Latijns-Amerika, Azië, Afrika en voormalige Oostbloklanden. Deze projecten worden veelal geïnitieerd en/of gefinancierd door de Verenigde Naties, de Wereldbank of de Europese Unie.

Het Kadaster werkt in toenemende mate samen met andere partijen om te voldoen aan maatschappelijke behoeften. De samenwerking betreft niet alleen productieprocessen, maar bijvoorbeeld ook internationale kennisdeling en mobiliteit van medewerkers. Binnen Nederland zijn medeoverheden en ketenpartners belangrijke samenwerkingspartijen. Medeoverheden hebben daarbij vaak de rol van bronhouder voor gegevens die het Kadaster via de landelijke voorzieningen verstrekt, evenals netbeheerders voor de KLIC-functie. Ook wordt samengewerkt met de wetenschap en het bedrijfsleven. Buiten Nederland werkt het Kadaster samen met kadasters en topografische diensten uit andere Europese landen en met internationale koepelorganisaties, onder andere ten behoeve van standaardisatie.

Governance

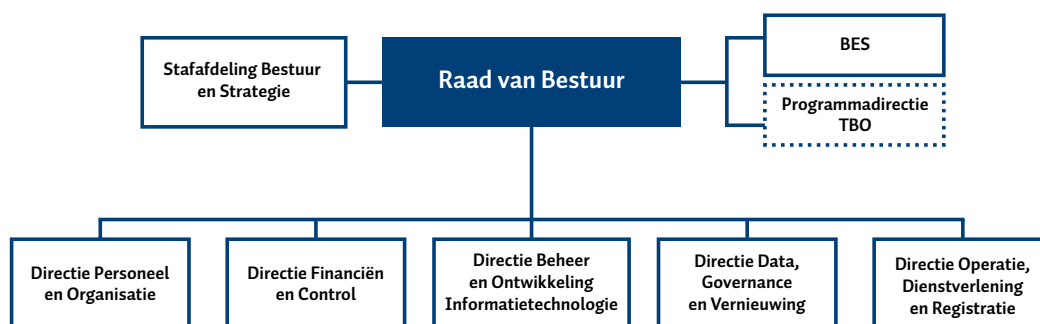
Het Kadaster is in 1832 opgericht. Tot 1974 was het onderdeel van het ministerie van Financiën en vervolgens van het ministerie van VROM. Vanaf 1994 is het een zelfstandig bestuursorgaan (zbo). Dit betekent dat het Kadaster een publiekrechtelijke rechtspersoon is die als organisatie zelfstandig zijn wettelijke taken uitvoert en daarbij verantwoording aflegt aan de minister van BZK (sinds eind 2017).

De Organisatiewet Kadaster regelt de governance van het Kadaster met een raad van bestuur, raad van toezicht en gebruikersraad. Tevens worden de onderlinge verhoudingen tussen deze organen en de minister geregeld. Elk van deze organen draagt op basis van de Organisatiewet Kadaster en een bijbehorende ministeriële regeling zijn eigen verantwoordelijkheden.

Vanuit zijn faciliterende rol in het beheer van de verschillende landelijke voorzieningen van (basis)registraties is het Kadaster partij in de governance van deze voorzieningen. Elke landelijke voorziening kent zijn eigen governance. In de meeste gevallen is er een zogenaamd Bronhouders- en Afnemersoverleg (BAO) ingesteld om de belangen van de betrokken partijen te waarborgen.

In zijn rol als tactisch beheerder van DSO en Informatiepunt krijgt het Kadaster te maken met nieuwe governancestructuren die deels nog in ontwikkeling zijn.

Organisatiestructuur

Bij de inrichting van de organisatie ligt de focus op data, klant en kosten. Dat is zichtbaar in de zogenaamde 'driehoek' van de directies Data, Governance en Vernieuwing; Operatie, Dienstverlening en Registratie; en Beheer en Ontwikkeling Informatietechnologie. Samen staan zij aan de lat voor het borgen van de continuïteit van dienstverlening en de (door-)ontwikkeling van onze diensten, producten en datagerichte bedrijfsvoering. Elke directie in de driehoek heeft daarbij zijn eigen verantwoordelijkheid, rol, kennis en competenties. De 'driehoek' kan niet functioneren zonder een duidelijke strategie, ondersteunende diensten en middelen en een gestroomlijnde bedrijfsvoering. Daarmee hebben ook de directies Personeel en Organisatie en Financiën & Control en de stafafdeling Bestuur en Strategie een volwaardige rol in de operatie van de totale organisatie.

Bijlage B: Financiële meerjarenplanning

Winst- en verliesrekening bij gelijkblijvende tarieven

(in miljoenen euro's)

	2022	2023	2024	2025	2026
Bedrijfsopbrengsten					
Omzet wettelijke taken	325	315	310	306	304
Wijziging onderhanden werk	0	0	0	0	0
Opbrengst nevenactiviteiten	3	3	3	3	3
Opbrengst TBO-LV	8	7	5	5	5
Som der bedrijfsopbrengsten	336	325	318	314	312
Bedrijfslasten					
Lonen en salarissen (inclusief sociale lasten)	158	161	162	161	159
andere externe kosten	87	76	71	68	66
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	13	13	12	11	11
Overige bedrijfskosten	74	75	75	76	76
Som der bedrijfslasten	332	325	320	316	312
Bedrijfsresultaat	4	0	-2	-2	-0
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Resultaat	4	0	-2	-2	0

Wettelijke omzet

De omzet wettelijke taken hangt voor een belangrijk deel samen met de ontwikkeling van het werkaanbod van akten en hypotheekstukken. Om het verwachte werkaanbod te bepalen gebruikt het Kadaster een ramingsmodel dat in samenwerking met het toenmalige onderzoeksinstituut OTB van TU Delft tot stand is gekomen. Dit model is in 2021 herijkt door RIGO Research en Advies B.V., waarbij de coëfficiënten opnieuw zijn bepaald. De uitkomsten van het OTB ramingsmodel zijn geijkt met modellen van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB). Ook de EIB modellen laten voor de komende jaren een dalende volumetrend zien.

Belangrijke variabelen in dit ramingsmodel zijn de economische ontwikkeling (groei bruto binnenlands product) en de ontwikkeling van de hypotheekrente. Voor de raming in dit meerjarenbeleidsplan zijn cijfers van de Nederlandse Bank (DNB) en het Centraal Plan Bureau (CPB) gehanteerd (zie ook bijlage C). Voor het bruto binnenlands product (BBP) en de hypotheekrente gaan we uit van de basisraming van de CPB juni-raming. Voor de jaren 2022-2025 wordt een geleidelijk afnemende BBP groei aangehouden zoals deze ook door het EIB wordt gehanteerd.

Uitgangspunt bij de bepaling van het werkaanbod voor het meerjarenbeleidsplan is, net als in voorgaande jaren, het zogenoemde middenscenario. Voor de planperiode leidt dit middenscenario tot een lichte toename van het werkaanbod in 2022 ten opzichte van de prognose gebaseerd op aanbod voor 2021. In de daaropvolgende jaren zal naar verwachting het werkaanbod akten

en hypotheekstukken ten opzichte van 2022 geleidelijk verder afnemen tot ca. – 9% in 2026. De uitkomsten van het ramingsmodel moeten vanwege aannames met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Het totale werkaanbod is direct of indirect in belangrijke mate gerelateerd aan de uitkomsten van het ramingsmodel.

Voor de berekening van de omzet voor akten en hypotheekstukken zijn de effecten van de groei van het volledig geautomatiseerd verwerken opgenomen. Van 41% in 2022, loopt dit naar verwachting op tot 45% in 2026. Door het afnemende werkaanbod en de verwachte groei van het volledig geautomatiseerd verwerken, vertoont de omzetraming een dalende lijn.

De planning van het aanbod meetposten is gebaseerd op interne ramingen. Deze ramingen zijn afgeleid van de ontwikkelingen in het werkaanbod akten. De productie (en daarmee de opbrengsten) van de meetposten is begrensd door de personele capaciteit. In de planperiode is rekening gehouden met uitbesteding van de productie van landmeetkundige diensten, waar de interne capaciteit onvoldoende is. Daarnaast worden eerdere tariefaanpassingen voor de meetposten veelal pas in de komende jaren zichtbaar, omdat de omzet wordt geboekt als de meting is uitgevoerd.

De raming van de omzet van informatieverstrekking is in lijn gebracht met het aantal te verwerken akten.

Overige wettelijke omzet

Naast de omzet die gebaseerd is op het werkaanbod, heeft het Kadaster andere tarief gefinancierde taken, zoals KLIC. Voor de KLIC-producten is sprake van een licht stijgende omzetraming van 979.000 meldingen in 2022 naar 1.190.000 meldingen in 2026.

Een deel van de producten en diensten zijn gefinancierd uit Rijksbudgetten. In 2019 zijn met het ministerie van BZK meerjarige afspraken gemaakt over de financiering van de geo-informatie infrastructuur (NGII). De basis van de financiering is een bijdrage uit de Rijksbegroting, die jaarlijks wordt geïndexeerd.

De activiteiten in het kader van de Omgevingswet worden gefinancierd door het ministerie van BZK. In de meerjarenplanning is voor de financiering van zowel de NGII als de Omgevingswet uitgegaan van de afspraken per medio 2021.

Voor de omzet van activiteiten gericht op de ondersteuning van maatschappelijke opgaven is het Kadaster afhankelijk van budgetten bij opdrachtgevers. Dit betreft klassieke landinrichtingsprojecten en andere vormen van gebiedsontwikkeling, zoals stedelijke herverkaveling, en opdrachten voor data-analyses op het gebied van ruimte en vastgoed. Er worden opdrachten uitgevoerd voor meerdere opdrachtgevers, waaronder de provincies. De omzet is gebaseerd op interne ramingen en meerjarige afspraken, zoals voor DAW.

Voor de BES-eilanden is een stabiele omzet opgenomen van € 1,2 miljoen per jaar.

Omzet nevenactiviteiten

De omzet nevenactiviteiten bestaat uit de omzet internationale advisering.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten dalen in de planperiode van € 332 miljoen in 2022 tot € 312 miljoen in 2026. Het kostenniveau in de planperiode ligt daarmee op een hoger niveau dan het kostenniveau in het Meerjarenbeleidsplan 2021-2025.

In de bedrijfslasten zijn de personeelskosten de grootste component. In de planperiode verwachten we een afname van 292 fte aan pensioen gerelateerde uitstroom. Deze uitstroom wordt grotendeels opgevangen door werving van nieuw personeel. Aan het einde van de planperiode ligt de interne bezetting naar verwachting 164 fte boven het niveau van juni 2021. Daarnaast stijgen de salariskosten door CAO afspraken, periodieke verhogingen en gestegen premie percentages.

Het niveau van de bedrijfslasten ligt in 2022 € 20 miljoen boven het geplande niveau in 2021.

Ontwikkelingen in de cijfers zijn:

- Hogere salariskosten door onder meer CAO-ontwikkeling en door reguliere stijging binnen de salarisschalen door nieuwe instroom in de afgelopen jaren;
- Toegenomen productiecapaciteit als gevolg van een verwacht hoger omzetniveau;
- Uitbesteding van € 6,0 miljoen per jaar voor het project Kadastrale Kaart Next;
- Stijging van IT beheerkosten en licentiekosten door nieuwe software.

Balans

Balans bij gelijkblijvende tarieven

Balans (in miljoenen euro's)

Activa (ultimo)	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste activa					
Immateriële - en materiële vaste activa	52	47	41	36	31
Totaal	52	47	41	36	31
Financiële vaste activa	6	7	7	7	7
Totaal vlottende activa	241	242	243	243	244
Totaal activa	299	296	291	286	282
Passiva (ultimo)	2022	2023	2024	2025	2026
Eigen vermogen	161	161	159	157	157
Voorzieningen	18	18	18	18	19
Langlopende schulden	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	120	117	114	111	106
Totaal passiva	299	296	291	286	282

Toelichting

De onder de vaste activa opgenomen financiële vaste activa bestaat uit de vordering op Athlon Car Lease. Deze vordering vloeit voort uit de financiering van de leaseauto's die het Kadaster in gebruik heeft. Het Kadaster heeft deze leaseauto's als onderpand voor de vordering.

Het saldo van de liquide middelen (rekening-courant ministerie van Financiën en de deposito's) bedraagt naar verwachting ultimo 2021 € 198 miljoen, oplopend tot € 208 miljoen ultimo 2026. Rekening houdend met het lage rentepercentage zijn geen rentebaten opgenomen.

Investerings

De specificatie van de verwachte investeringen over de planjaren is als volgt (x € 1 miljoen):

	2022	2023	2024	2025	2026
Software en licenties	3	3	3	3	3
Gebouwen en terreinen	0	0	0	0	0
Andere vaste bedrijfsmiddelen	6	3	3	3	2
	9	6	6	6	5

De gekochte software, licenties en zelfontwikkelde systemen zijn opgenomen onder de immateriële vaste activa. De bedrijfsgebouwen en -terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen zijn opgenomen onder de materiële vaste activa. De investeringen in andere vaste bedrijfsmiddelen hebben voornamelijk betrekking op geodetische apparatuur, kantoorinventaris, stoffering en technische installaties. De toename in 2022 heeft met name betrekking op de vervanging van geodetische apparatuur. De investeringen zijn mede bepaald op basis van ervaringscijfers.

Grondslagen meerjarenraming

De in deze bijlage opgenomen toekomstgerichte financiële informatie is opgesteld volgens de Kaderwet ZBO en de Regeling sturing van en toezicht op het Kadaster. De financiële informatie is zoveel mogelijk opgesteld met overeenkomstige toepassing van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op aanschaffings- dan wel vervaardigingskosten. Voor een nadere toelichting op de financiën, alsmede de toelichting op de ontwikkeling van de situatie van het eigen vermogen, wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van dit meerjarenbeleidsplan.

De onder de vaste activa opgenomen immateriële vaste activa hebben betrekking op softwareontwikkelingen, licenties en de waarde van een gebruiksrecht. Wat betreft de softwareontwikkelingen bestaat de verwachting dat de hiermee samenhangende toekomstige opbrengsten voldoende ruimte laten voor afschrijvingen. De afschrijvingen zijn hier gesteld op maximaal 5 jaar. Een uitzondering hierop is de nieuwbouw van de applicatie KOERS, deze wordt afgeschreven in 10 jaar, gezien de lengte van de verwachte gebruikersduur van deze applicatie.

De onder de vaste activa opgenomen materiële vaste activa, bestaande uit bedrijfsgebouwen en -terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. In afwijking van Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek worden huidige en toekomstige negatieve resultaten en operationele kasstromen, vanwege de financieringsstructuur, niet aangemerkt als indicatie voor een bijzondere waardevermindering.

De vlottende activa hebben betrekking op onderhanden werk van reeds uitgevoerde deelwerkzaamheden voor meetposten, debiteuren, overige vorderingen, overlopende activa en liquide middelen. Onder de liquide middelen kunnen tevens deposito's zijn verantwoord die rekening houdend met het zogenoemde schatkistbankieren van het ministerie van Financiën zijn verkregen.

De voorzieningen bestaan uit de kosten voor verwachte uitkeringen, waarbij bedragen contant zijn gemaakt met een disconteringsvoet van 0,15%.

De kortlopende schulden hebben voornamelijk betrekking op vooruitontvangen bedragen inzake meetposten en verplichtingen inzake vakantiedagen. De post vooruitontvangen op meetposten bestaat uit per balansdatum ontvangen of gefactureerde bedragen voor prestaties die in de toekomst moeten worden geleverd. Deze post is gewaardeerd op nominale waarde. Tevens zijn onder de kortlopende schulden de crediteuren en de overige te betalen posten opgenomen. De debiteuren, overige vorderingen, overlopende activa, liquide middelen, crediteuren en overige te betalen posten behoren tot de vlottende activa.

Onder de omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden, onder aftrek van kortingen en dergelijke en onder aftrek van over de omzet geheven belastingen. Tevens bestaat de omzet uit inkomsten van budgetgefinancierde activiteiten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in de periode waarin deze voorzienbaar zijn. Voor een gedetailleerde beschrijving van de waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen, waaronder tevens de beschrijving van de financiële instrumenten, wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening 2020. Betreffende grondslagen zijn in deze meerjarenraming onverkort toegepast.

Winst- en verliesrekening bij nieuwe tarieven

(in miljoenen euro's)

	2022	2023	2024	2025	2026
Bedrijfsopbrengsten					
Omzet wettelijke taken	315	307	300	295	293
Wijziging onderhanden werk	0	0	0	0	0
Opbrengst nevenactiviteiten	3	3	3	3	3
Opbrengst TBO-LV	7	5	5	5	5
Som der bedrijfsopbrengsten	325	315	308	303	301
Bedrijfslasten					
Lonen en salarissen (inclusief sociale lasten)	158	161	162	161	159
andere externe kosten	87	76	71	68	66
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	13	13	12	11	11
Overige bedrijfskosten	74	75	75	76	76
Som der bedrijfslasten	332	325	320	316	312
Bedrijfsresultaat	-7	-10	-12	-13	-11
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Resultaat	-7	-10	-12	-13	-11

Balans bij nieuwe tarieven

Balans (in miljoenen euro's)

Activa (ultimo)	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste activa					
Immateriële - en materiële vaste activa	52	47	41	36	31
Totaal	52	47	41	36	31
Financiële vaste activa	6	7	7	7	7
Totaal vlottende activa	229	221	212	201	191
Totaal activa	287	275	260	244	229
Passiva (ultimo)	2022	2023	2024	2025	2026
Eigen vermogen	150	140	128	115	104
Voorzieningen	18	18	18	18	19
Langlopende schulden	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	119	117	114	111	106
Totaal passiva	287	275	260	286	229

Bijlage C: Waarden ramingsmodel

	Scenario	Midden
2016 Realisatie	Groei BBP	2,20%
	Niveau hypotheekrente	2,59%
2017 Realisatie	Groei BBP	2,90%
	Niveau hypotheekrente	2,41%
2018 Realisatie	Groei BBP	2,60%
	Niveau hypotheekrente	2,40%
2019 Realisatie	Groei BBP	1,80%
	Niveau hypotheekrente	2,27%
2020 Realisatie	Groei BBP	-3,70%
	Niveau hypotheekrente	1,89%
2021 Prognose	Groei BBP	3,80%
	Niveau hypotheekrente	1,99%
2022 MBP	Groei BBP	3,20%
	Niveau hypotheekrente	1,99%
2023 MBP	Groei BBP	1,80%
	Niveau hypotheekrente	2,29%
2024 MBP	Groei BBP	1,60%
	Niveau hypotheekrente	2,49%
2025 MBP	Groei BBP	1,60%
	Niveau hypotheekrente	2,59%
2026 MBP	Groei BBP	1,60%
	Niveau hypotheekrente	2,59%

De gerealiseerde hypotheekrente in 2020 is gebaseerd op de gemiddelde hypotheekrente uit de statistieken van DNB. Voor de toekomstige hypotheekrente ontwikkeling is gekeken naar de ontwikkeling van de lange rente op dit moment. De hypotheekrente laat naar verwachting een stijgende trend zien. Van 1,99% in 2021 naar 2,59% in 2026.

Het CPB voorspelt in de augustusraming een economische groei van 3,8% in 2021 en van 3,2% in 2022. In de jaren 2023 – 2026 loopt de verwachte groei terug naar 1,6% op basis van de juniraming van het CPB.

Bijlage D: Afkortingen

3D	Driedimensionaal
ADQ	Aeronautical Data Quality
AI	Artificial Intelligence
API	Application Programming Interface
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BES	Bonaire, Sint-Eustatius en Saba
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BRK	Basisregistratie Kadaster
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRT	Basisregistratie Topografie
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CISO	Chief Information Security Officer
CPB	Centraal Planbureau
COSO	Referentiemodel voor interne beheersing (van de Committee of Sponsoring Organizations)
DISGeo	Doorontwikkeling in samenhang Geo-basisregistraties
DNB	De Nederlandsche Bank
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DT	Digital Twin
eTOD	Electronic Terrain and Obstacle Data
EU	Europese Unie
EuroSDR	European Spatial Data Research
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GNSS	Global Navigation Satellite System
I&W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
ICT	Informatie en communicatietechnologie
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
ISO	International Organization for Standardization
IT	Informatietechnologie
KIK	Ketenintegratie Inschrijving Kadaster
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KOERS	Kadastraal Objecten En Rechten Systeem
LV	Landelijke Voorziening
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NEN	Nederlands Normalisatie-instituut
NGII	Nationale Geo-Informatie Infrastructuur
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NSGI	Nederlandse Samenwerking Geodetische Infrastructuur
MBP	Meerjarenbeleidsplan
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
MGCP	Multinational Geospatial Co-production Program
PBK	Prijsindex Bestaande Koopwoningen
PDOK	Publieke Dienstverlening Op de Kaart
RES	Regionale Energiestrategie
RVO	Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland
SDG	Sustainable Development Goals
UN-GGIM	United Nations initiative on Global Geospatial Information Management
VIVET	Verbetering van de InformatieVoorziening voor de EnergieTransitie
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Web-ELAN	Electronisch aanbieden van stukken
WKPB	Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
WILG	Wet Inrichting Landelijk Gebied
WIBON	Wet Informatie-uitwisseling Bovengrondse en Ondergrondse Netten en Netwerken
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan

kadaster

